

Nr 46

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående organisationen av centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden, m. m.; given Stockholms slott den 7 februari 1964.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att *dels* antaga härvid fogade förslag till

1) förordning angående ändring i uppborädsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272); samt

2) förordning om överflyttande på centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden av uppgifter, som tillkomma statistiska centralbyrån i egenkap av riksbyrå för folkbokföringen och centrala uppborädsnämnden, m. m.;

dels ock bifalla de förslag i övrigt, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

På grundval av riksdagens beslut föregående år angående riktlinjer för organisationen av folkbokförings- och uppborädsväsendet, m. m. framlägges i propositionen förslag till organisation av centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden och därav föranledda författningsändringar. Därjämte föreslås anslag till nämndens verksamhet för budgetåret 1964/65 samt till försöksverksamhet med datamaskiner för folkbokföring och uppborärd under samma budgetår.

Förslag

till

förordning angående ändring i uppbördsförordningen
den 5 juni 1953 (nr 272)

Härigenom förordnas, att 4 § 1, 3 och 4 mom., 8 §, 11 §, 18 §, 23 §, 33 §, 43 § 1 mom., 72 § samt 73 § ävensom rubriken före 72 § uppbördsförordningen den 5 juni 1953¹ samt punkt 3 av anvisningarna till 3 §, punkt 5 av anvisningarna till 39 § och anvisningarna till 85 § samma förordning skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

4 §.

1 m o m. Har lokal skattemyndighet ej annorledes förordnat, skall, då inkomst av tjänst hänför sig till arbetsanställning som är avsedd att vara kortare tid än en vecka eller då inkomsten eljest avser bestämd tidsperiod och uppbäres vid regelbundet återkommande tillfällen, preliminär A-skatt utgå med belopp, som angivas i skattetabeller. Riksskattenämnden fastställer för varje inkomstår sådana tabeller.

Skattetabellerna skola för olika inkomstbelopp, beräknade för vecka eller den längre tid som riksskattenämnden bestämmer, angiva därå belöpande preliminär skatt. Tabellerna skola grundas på följande förutsättningar, nämligen

att inkomsten ----- under inkomståret,
att den ----- för förmögenhet,
att den ----- tilläggspensionsavgift, samt
att vid ----- angivna utskylderna.
Tabellerna skola ----- antal kronor.

3 m o m. Skattetabellerna skola angiva den preliminära skatten under förutsättning att statlig inkomstskatt beräknas med tillämpning av

1 m o m. Har lokal skattemyndighet ej annorledes förordnat, skall, då inkomst av tjänst hänför sig till arbetsanställning som är avsedd att vara kortare tid än en vecka eller då inkomsten eljest avser bestämd tidsperiod och uppbäres vid regelbundet återkommande tillfällen, preliminär A-skatt utgå med belopp, som angivas i skattetabeller. Centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden fastställer, efter samråd med riksskattenämnden, för varje inkomstår sådana tabeller.

Skattetabellerna skola för olika inkomstbelopp, beräknade för vecka eller den längre tid som centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden bestämmer, angiva därå belöpande preliminär skatt. Tabellerna skola grundas på följande förutsättningar, nämligen

3 m o m. Skattetabellerna skola angiva den preliminära skatten under förutsättning att statlig inkomstskatt beräknas med tillämpning av

¹ Senaste lydelse av 4 § 1 mom. se 1962: 595 (jfr prop. 1964: 18), av 4 § 3 mom. se 1962: 666, av 8 § se 1961: 627, av 18 och 33 §§ se 1954: 340, av 43 § se 1959: 174, av 72 § se 1958: 300 samt av 73 § se 1957: 70.

(Nuvarande lydelse)

det procenttal av grundbeloppet, som bestämts för inkomståret, att sjukförsäkringsavgift beräknas i enlighet med vad riksförsäkringsverket bestämmer för inkomståret samt att det sammanlagda beloppet av kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel beräknas för skattekrona och skatteöre till vissa i hela krontal bestämda belopp, vilka av riksskattenämnden fastställas för varje inkomstår.

Oaktat vad i nästföregående stycke sägs, må riksskattenämnden beträffande Stockholm, Göteborg eller Malmö, efter framställning av vederbörande stad, upprätta särskild tabell för inom staden skattskyldiga, avseende en utdebitering för kommunalt ändamål i femtiotal ören, samt meddela de närmare föreskrifter, som må erfordras för tillämpning av tabellen. Den merkostnad, som kan uppkomma för upprättandet av sådan tabell, skall gäldas av vederbörande stad.

4 m o m. I skattetabellerna skall därjämte intagas en särskild kolumn, vari anges det belopp varmed preliminär A-skatt skall beräknas å inkomst för dag av sådan anställning som är avsedd vara kortare tid än en vecka. För samtliga skattetabeller skola enahanda belopp angivas i den särskilda kolumnen att tillämpas oberoende av arbetstagarens civilstånd och annan i 2 mom. angiven omständighet. Skattebeloppen skola beräknas på grundval av beräknelig genomsnittlig sysselsättning under året och av den utdebitering till kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel samt med tillämpning av det ortsavdrag som riksskattenämnden för varje år bestämmer. Den särskilda skatteskolumnen skall avse en lägsta dagsinkomst av tio kronor. I övrigt skall vad ovan i denna para-

(Föreslagen lydelse)

det procenttal av grundbeloppet, som bestämts för inkomståret, att sjukförsäkringsavgift beräknas i enlighet med vad riksförsäkringsverket bestämmer för inkomståret samt att det sammanlagda beloppet av kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel beräknas för skattekrona och skatteöre till vissa i hela krontal bestämda belopp, vilka av centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden fastställas för varje inkomstår.

Oaktat vad i nästföregående stycke sägs, må centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden beträffande Stockholm, Göteborg eller Malmö, efter framställning av vederbörande stad, upprätta särskild tabell för inom staden skattskyldiga, avseende en utdebitering för kommunalt ändamål i femtiotal ören, samt meddela de närmare föreskrifter, som må erfordras för tillämpning av tabellen. Den merkostnad, som kan uppkomma för upprättandet av sådan tabell, skall gäldas av vederbörande stad.

4 m o m. I skattetabellerna skall därjämte intagas en särskild kolumn, vari anges det belopp varmed preliminär A-skatt skall beräknas å inkomst för dag av sådan anställning som är avsedd vara kortare tid än en vecka. För samtliga skattetabeller skola enahanda belopp angivas i den särskilda kolumnen att tillämpas oberoende av arbetstagarens civilstånd och annan i 2 mom. angiven omständighet. Skattebeloppen skola beräknas på grundval av beräknelig genomsnittlig sysselsättning under året och av den utdebitering till kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel samt med tillämpning av det ortsavdrag, som centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden för varje år bestämmer. Den särskilda skatteskolumnen skall avse en lägsta dagsinkomst av tio kronor. I övrigt

(Nuvarande lydelse)

graf sägs i tillämpliga delar gälla vid skattebeloppens beräkning.

(Föreslagen lydelse)

skall vad ovan i denna paragraf sägs i tillämpliga delar gälla vid skattebeloppens beräkning.

8 §.

Atnjuter skattskyldig — — — — —

— sammanlagda värde.

Riksskattenämnden fastställer de värden, som i första stycket angivna naturaförmåner skola anses äga genomsnittligt inom riket vid tillämpning av denna förordning. Nämnda värden skola angivas i skattetabellerna.

Centrala folkbokförings- och upp-
bördsnämnden fastställer, i samråd med riksskattenämnden, de värden, som i första stycket angivna naturaförmåner skola anses äga genomsnittligt inom riket vid tillämpning av denna förordning. Nämnda värden skola angivas i skattetabellerna.

11 §.

Preliminär A-skatt — — — — —

— genom försäkring.

Till andra vid taxering medgivna avdrag för kostnader för fullgörande av tjänst än ovan sagts må hänsyn tagas vid beräkning av preliminär A-skatt allenast där den i 72 § omförmälda centrala upp-
bördsnämnden förklarar att så må ske.

Till andra vid taxering medgivna avdrag för kostnader för fullgörande av tjänst än ovan sagts må hänsyn tagas vid beräkning av preliminär A-skatt allenast där centrala folkbokförings- och upp-
bördsnämnden förklarar att så må ske.

18 §.

Preliminär självdeklaration skall avfattas å blankett enligt av riksskattenämnden fastställt formulär.

Preliminär självdeklaration skall avfattas å blankett enligt av riksskattenämnden efter samråd med centrala folkbokförings- och upp-
bördsnämnden fastställt formulär.

Preliminär självdeklaration — — — — — sådan kändedom.

Preliminär självdeklaration — — — — — före inkomståret.

Preliminär självdeklaration — — — — — 22 § sägs.

23 §.

Skatt skall — — — — — under upp-
bördstermin.

Uppbördsterminerna under — — — — — mån förskjutes.

Riksskattenämnden må om särskilda omständigheter därtill föranleda, efter generalpoststyrelsens hö-
rande, föreskriva att upp-
bördstermin under viss månad skall infalla under annan tid än nyss sagts.

Centrala folkbokförings- och upp-
bördsnämnden må om särskilda om-
ständigheter därtill föranleda, efter generalpoststyrelsens hö-
rande, före-
skriva att upp-
bördstermin under viss månad skall infalla under annan tid än nyss sagts.

33 §.

För skattskyldig — — — — — av skatt.

Vid debetsedel, — — — — — i fråga.

(Nuvarande lydelse)

Debetsedel med tillhörande skatteanvisningar och skattekort skall upprättas i enlighet med av *riks-skattenämnden* fastställt formulär.

(Föreslagen lydelse)

Debetsedel med tillhörande skatteanvisningar och skattekort skall upprättas i enlighet med av *centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden* fastställt formulär.

43 §.

I m o m. Arbetsgivare skall ——— skatteavdraget angivits.
Efter utgången ————— skall erläggas.
Har debetsedel ————— kvarstående skatten.

Det ankommer på *riks-skattenämnden* att fastställa formulär till erforderliga blanketter för uppgiftsskyldighet som i detta moment sägs. Blanketterna skola genom statsverkets försorg kostnadsfritt tillhandahållas arbetsgivare.

Det ankommer på *centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden* att fastställa formulär till erforderliga blanketter för uppgiftsskyldighet som i detta moment sägs. Blanketterna skola genom statsverkets försorg kostnadsfritt tillhandahållas arbetsgivare.

Centrala uppborädsnämnden**Central tillsyn n. m.**

72 §.

Kungl. Maj:t förordnar en för hela riket gemensam nämnd (centrala uppborädsnämnden) med uppgift att dels, efter framställning från länsstyrelse, lokal skattemyndighet, arbetsgivare eller skattskyldig eller när anledning därtill eljest uppkommer, meddela bindande förklaring beträffande frågor om sättet för uttagande av preliminär skatt samt om verkställande av skatteavdrag,

dels lämna anvisningar i frågor rörande uppborädsförfarandet,

dels, efter framställning från länsstyrelse eller lokal skattemyndighet, avgiva yttranden i ärenden rörande uppborärd av skatt,

dels ock, när anledning därtill föreligger, till Kungl. Maj:t avgiva förslag till föreskrifter rörande tillämpning av denna förordning.

Nämnden skall bestå av ordförande och fyra ledamöter. En av ledamöterna skall förordnas till vice ordförande.

Ordföranden och vice ordföranden skola vara lagkunniga och erfarna i domarvärv, allmänna eller admi-

Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden skall handlägga centrala uppgifter inom och utöva tillsyn över uppborärdsväsendet i riket såvitt avser debitering och uppborärd av skatt enligt bestämmelserna i denna förordning.

Det åligger nämnden att efter framställning från länsstyrelse, lokal skattemyndighet, arbetsgivare eller när anledning därtill eljest uppkommer, meddela bindande förklaring beträffande frågor om sättet för uttagande av preliminär skatt samt om verkställande av skatteavdrag.

Närmare föreskrifter angående nämndens organisation och åligganden meddelas av Konungen.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

nistrativa, eller eljest väl kvalificerade för sin uppgift. Av övriga ledamöter skola en äga särskild insikt och erfarenhet i uppbördsfrågor samt två vara i arbetsförhållanden erfarna och kunniga. Sistnämnda båda ledamöter förordnas för två år i sänder, en efter förslag av svenska arbetsgivarföreningarnas förtroenderåd och en efter förslag av landsorganisationen i Sverige.

För envar ledamot utses en suppleant enligt samma regler som gälla för utseende av ledamöter.

Förslag till ledamot och suppleant skall för att vinna avseende upptaga minst två personer, lämpliga såsom ledamot, och två personer, lämpliga såsom suppleant. Har vederbörligt förslag icke avgivits, förordnar Kungl. Maj:t ändå ledamot och suppleant.

Nämnden är beslutför, då tre medlemmar äro tillstädes.

Nämnden må i den utsträckning Kungl. Maj:t förordnar åtnjuta biträde av sakkunniga.

Beträffande nämndens verksamhet skola de i 79, 80, 85 och 88 §§ taxeringsförordningen meddelade bestämmelserna i tillämpliga delar gälla.

73 §.

Häradsskrivare, kronokamrerare, tjänsteman hos lokal skattemyndighet eller hos länsstyrelse, ordförande och ledamöter i den centrala uppbördsnämnden, hos nämnden anställda tjänstemän samt sakkunnig, som biträder nämnden, ävensom, med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i 50 § 1 mom. första, andra, tredje och fjärde styckena taxeringsförordningen, taxeringsnämnd och prövningsnämnd äga taga del av preliminär självdeklaration eller annan uppgift eller handling, som avlämnats eller tillhandahållits enligt bestämmelse i

Häradsskrivare, kronokamrerare, tjänsteman hos lokal skattemyndighet eller hos länsstyrelse, ordförande och ledamöter i centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden, hos nämnden anställda tjänstemän samt sakkunnig, som biträder nämnden, ävensom, med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i 50 § 1 mom. första, andra, tredje och fjärde styckena taxeringsförordningen, taxeringsnämnd och prövningsnämnd äga taga del av preliminär självdeklaration eller annan uppgift eller handling, som avlämnats eller tillhandahållits enligt bestämmelse i

(Nuvarande lydelse)

denna förordning. Självdeklaration, uppgift eller handling, som nyss sagts, skall jämväl tillhandahållas andra myndigheter än de förut nämnda, därest dessa i och för sin verksamhet böra erhålla del därav.

Den, som ----- årlig taxering.

Självdeklaration, uppgift ----- årlig taxering.

Vad i ----- stycket avses.

(Föreslagen lydelse)

denna förordning. Självdeklaration, uppgift eller handling, som nyss sagts, skall jämväl tillhandahållas andra myndigheter än de förut nämnda, därest dessa i och för sin verksamhet böra erhålla del därav.

Anvisningar

till 3 §.

3. Den i 72 § *omförmälda centrala uppborädsnämnden* skall, då så finnes påkallat, meddela bindande förklaringar beträffande frågor om sättet för uttagande av preliminär skatt.

3. *Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden* skall, då så finnes påkallat, meddela bindande förklaringar beträffande frågor om sättet för uttagande av preliminär skatt.

till 39 §.

5. Det ankommer på *centrala uppborädsnämnden* att i den omfattning behov därav föreligger meddela bindande besked rörande tillämpningen av bestämmelserna om när skatteavdrag skall göras. Därjämte må nämnden, då fråga är om anställning som är avsedd att vara kortare tid än en vecka, föreskriva att skatteavdrag ej skall verkställas, därest sådant avdrag skulle medföra avsevärda olägenheter eller om särskilda skäl eljest föreligga. Även i andra fall må nämnden, där detta med hänsyn till skattskyldigs inkomst eller anställningsförhållanden finnes påkallat, förklara att skatteavdrag ej skall verkställas.

5. Det ankommer på *centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden* att i den omfattning behov därav föreligger meddela bindande besked rörande tillämpningen av bestämmelserna om när skatteavdrag skall göras. Därjämte må nämnden, då fråga är om anställning som är avsedd att vara kortare tid än en vecka, föreskriva att skatteavdrag ej skall verkställas, därest sådant avdrag skulle medföra avsevärda olägenheter eller om särskilda skäl eljest föreligga. Även i andra fall må nämnden, där detta med hänsyn till skattskyldigs inkomst eller anställningsförhållanden finnes påkallat, förklara att skatteavdrag ej skall verkställas.

till 85 §.

Som exempel ----- frågå deklARATIONEN.

Centrala uppborädsnämnden äger lämna anvisningar i frågor rörande räntebefrielse.

Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden äger lämna anvisningar i frågor rörande räntebefrielse.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1964.

Förslag

till

förordning om överflyttande på centrala folkbokförings- och uppbor-ds-nämnden av uppgifter, som tillkomma statistiska centralbyrån i egenskap av riksbyrå för folkbokföringen och centrala uppbor-dsnämnden, m. m.

Härigenom förordnas som följer.

De uppgifter och befogenheter, som i gällande författningar eller genom särskilda av Kungl. Maj:t meddelade beslut stadgats skola tillkomma dels statistiska centralbyrån såsom utövare av den centrala ledningen av och tillsynen över folkbokföringen i riket (riksbyrå för folkbokföringen) dels ock centrala uppbor-dsnämnden, skola från och med den 1 juli 1964 i stället ankomma på centrala folkbokförings- och uppbor-dsnämnden, såvitt ej annat föreskrives.

Utan hinder av vad sålunda stadgats skall tillsvidare gälla att hos statistiska centralbyrån skall föras i 60 § folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469) omförmält, av personakter för döda eller dödförklarade bestående dödböcker.

Därest tvekan uppkommer huruvida visst ärende eller grupper av ärenden skola såsom avseende folkbokföringen i riket överföras till centrala folkbokförings- och uppbor-dsnämnden eller icke, skola nämnden och statistiska centralbyrån i samråd meddela föreskrifter härom.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
7 februari 1964.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, fråga om *organisationen av centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden, m. m.* samt anför därvid följande.

Enligt beslut av 1963 års riksdag (prop. 1963: 32; SU 41; rskr 101) skall automatiska datamaskiner införas som hjälpmedel inom folkbokföringen och för arbetet med bl. a. uppborä och redovisning av de direkta skatterna. Den i administrativt hänseende erforderliga centrala ledningen av och tillsynen över folkbokförings- och uppboräverksamheten skall enligt statsmakternas beslut fr. o. m. den 1 juli 1964 åvila ett nytt organ, centrala folkbokförings- och uppboräsnämnden. Till följd härav skall den nuvarande centrala uppboräsnämnden, statistiska centralbyråns folkbokföringsbyrå och generalpoststyrelsens skattekontor upphöra. Den nya nämnden skall även överta uppboräorganisationskommitténs återstående arbetsuppgifter.

Med skrivelse den 9 september 1963 har *uppboräorganisationskommittén*¹ framlagt förslag till organisation m. m. för centrala folkbokförings- och uppboräsnämnden.

Över kommitténs förslag har efter remiss yttranden avgivits av generalpoststyrelsen, byggnadsstyrelsen, statskontoret, kammarrätten, statistiska centralbyrån, delegationen för statistikfrågor, riksrevisionsverket, centrala uppboräsnämnden, riksskattenämnden, riksarkivet, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Södermanlands, Östergötlands, Kronobergs, Blekinge, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Örebro, Kopparbergs, Jämtlands och Norrbottens län, domkapiteln i Uppsala ärkestift samt Linköpings, Skara, Växjö, Göteborgs, Karlstads och Luleå stift, lokaliseringsutredningen rörande statlig verksamhet, länsstyrelsernas utbildningsnämnd,

¹ Landskamreraren K. S. Edström, ordförande, avdelningschefen G. F. Bruno, budgetavdelningschefen A. L. G. Lindmark, kammarrättsrådet S. F. von Otter samt t. f. överdirektören W. Å. E. Pernelid.

ordföranden i allmänna skatteberedningen, Föreningen Sveriges kronokamrerare, Svenska arbetsgivareföreningen, Svenska landskommunernas förbund, Svenska stadsförbundet, Statstjänstemännens riksförbund, Sveriges akademikers centralorganisation, Tjänstemännens centralorganisations (TCO) statstjänstemannasektion.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har bifogat yttranden av kronokamreraren i Hälsingborg och häradskrivaren i Malmö fögderi. Domkapitlen i Linköpings och Luleå stift har åberopat yttranden av vederbörande kyrkobokföringsinspektör i stiftet.

Landsorganisationen i Sverige, vilken även beretts tillfälle yttra sig över förslaget, har förklarat sig avstå härifrån.

Vid min anmälan i årets statsverksproposition av anslagen inom finansdepartementets verksamhetsområde framhöll jag, att jag senare ämnade framlägga förslag om proposition till årets riksdag rörande organisation m. m. för centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden. Kungl. Maj:t har på min hemställan under sjunde huvudtiteln, punkterna 43—45, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1964/65 beräkna följande anslag, nämligen till Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden: Avlöningar ett förslagsanslag av 2 879 000 kr., till Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden: Omkostnader ett förslagsanslag av 942 000 kr. samt till Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden: Försöksverksamhet med datamaskiner för folkbokföring och uppborärd ett förslagsanslag av 2 079 000 kr.

Jag anhåller nu att få uppta hithörande anslagsfrågor m. m. till fortsatt behandling. Vidare anhåller jag att få anmäla de författningsändringar som föranledes av tillkomsten av centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden.

I. Nuvarande centrala organ och deras arbetsuppgifter

Centrala uppborädsnämnden

Centrala uppborädsnämnden tillskapades i enlighet med beslut vid 1945 års riksdag.

Föreskrifter rörande nämndens arbetsuppgifter och organisation lämnas i 72 § uppborädsförordningen. Härav framgår, att nämnden har till uppgift att *dels* efter framställning från länsstyrelse, lokal skattemyndighet, arbetsgivare eller skattskyldig eller när anledning därtill eljest uppkommer, meddela bindande förklaring beträffande frågor om sättet för uttagande av preliminär skatt samt om verkställande av skatteavdrag, *dels* lämna anvisningar i frågor rörande uppborädsförfarandet, *dels* efter fram-

ställning från länsstyrelse eller lokal skattemyndighet avge yttranden i ärenden rörande uppbörd av skatt *och dels*, när anledning därtill föreligger, till Kungl. Maj:t avge förslag till föreskrifter rörande tillämpning av uppbördsförordningen.

Enligt Kungl. brev den 8 juni 1951 (nr 460) skall det vidare ankomma på nämnden att fastställa normalbelopp för existensminimum enligt första punkten av anvisningarna till 50 § kommunalskattelagen.

Nämnden skall bestå av ordförande och fyra ledamöter. En av ledamöterna skall förordnas till vice ordförande. Ordföranden och vice ordföranden skall vara lagkunniga och erfarna i domarvärv, allmänna eller administrativa, eller eljest väl kvalificerade för sin uppgift. Av övriga ledamöter skall en äga särskild insikt och erfarenhet i uppbördsfrågor samt två vara i arbetsförhållanden erfarna och kunniga. Sistnämnda båda ledamöter förordnas för två år i sänder, en efter förslag av Svenska arbetsgivarförbundet och en efter förslag av Landsorganisationen i Sverige. För envar ledamot utses en suppleant enligt samma regler som gäller för utseende av ledamöter.

Genom centrala uppbördsnämndens försorg utges en tryckt publikation »Meddelanden från centrala uppbördsnämnden». I denna återges de förklaringar och anvisningar m. m. som meddelats av nämnden.

Statistiska centralbyrån

Enligt folkbokföringsförordningen skall statistiska centralbyrån i egenkap av riksbyrå för folkbokföringen utöva den centrala ledningen av och tillsynen över folkbokföringen i riket. Hos riksbyrån skall föras *dels* förteckning över födelsenummer, *dels* dödsregister, samt register över obefintliga och emigrantregister, bestående av de till riksbyrån insända personakterna för döda eller dödförklarade, obefintliga och utvandrare *och dels* dubblettaktregister, upptagande personakter, vilka på grund av skada eller nötning ersatts med nya. Vidare föreskrivs att hos riksbyrån skall föras sökregister över den i riket kyrkobokförda befolkningen. Enligt kungörelse den 30 maj 1952 (nr 342) angående fortsatt uppskov med tillämpningen av vissa bestämmelser i folkbokföringsförordningen skall emellertid upprättandet av nämnda sökregister anstå tills vidare intill dess Kungl. Maj:t annorledes förordnar. Närmare föreskrifter rörande riksbyråns åligganden meddelas av Kungl. Maj:t.

I instruktionen för centralbyrån stadgas, att centralbyrån skall meddela övriga folkbokföringsmyndigheter de föreskrifter som erfordras utöver i annan ordning givna bestämmelser. Ärenden angående folkbokföringen handlägges på en av ämbetetsverkets tio byråer, nämligen folkbokföringsbyrån.

Personalplanen för folkbokföringsbyrån upptar för närvarande en byrå-

chef, sex befattningshavare i lönegraderna A 17—25 och 18 1/2 befattningshavare under lönegrad 17.

Riksbyrån åvilande arbetsuppgifter är av administrativ, juridisk, kamerateknisk och organisationsteknisk art. Sin funktion av lednings- och tillsynsorgan utövar riksbyrån bl. a. genom att *dels* tillställa berörda folkbokföringsmyndigheter m. fl. anvisningar och instruktioner för tillämpning av gällande författningar och bestämmelser beträffande folkbokföringen i riket; *dels* planlägga större arbetsuppgifter, som åvilar främst länsbyråerna, *dels* företa studie- och organisationsbesök hos länsbyråerna, varvid bl. a. arbetsmetoder och arbetets planläggning genomgås, olika trycknings- och präglingsarbeten m. m. i mån av behov planläggs samt vunna erfarenheter rörande rationella arbetsmetoder m. m. delges länsbyråerna, *dels* tjänstgöra som rådgivningsbyrå för de olika folkbokföringsmyndigheterna, *dels* utarbeta yttranden och förslag i remissärenden rörande folkbokföringsfrågor, *dels* till Kungl. Maj:t anmäla brister samt avge förslag till förbättringar i gällande lagstiftning på folkbokföringens område, *dels* utbetala och disponera de under riksstatens sjunde huvudtitel uppförda anslagen till ersättningar till kyrkobokföringsinspektörer och ersättningar till Stockholm, Göteborg och Malmö för vissa kostnader för folkbokföringen, *dels* jämte länsstyrelserna utbetala och disponera det under nämnda huvudtitel uppförda anslaget till viss tillfällig personal vid länsstyrelserna m. m., *dels* träffa avtal med leverantörer om inköp av maskiner m. m. och underhåll av maskinparken vid länsbyråerna, *dels* förmedla eller kontrollera rekvisitioner av arbetsmaterial m. m. från folkbokföringsorganen till centralupphandlande eller annan myndighet och *dels* fastställa formulär till mantalsblanketter och prästbevis m. m. Det åligger riksbyrån vidare bl. a. att efter rekvisition av pastor utfärda personakt för den som invandrat till riket och för den som överföres från bok över obefintliga.

Genom riksbyråns försorg utges, när anledning därtill föreligger, tryckta cirkulär, vilka går under arbetsnamnet »Riksbyråns cirkulär», innefattande anvisningar rörande folkbokföringsverksamheten, orienteringar om ny lagstiftning m. m.

Riksskattenämnden

Riksskattenämnden, som trädde i verksamhet fr. o. m. den 1 juli 1951, tillkom efter förslag av 1947 års taxeringsakkunniga.

Nämndens arbetsuppgifter hänför sig främst till taxeringsverksamheten. En av nämndens viktigaste arbetsuppgifter härvidlag är att meddela förhandsbesked i taxeringsfrågor. Ett annat betydelsefullt område för nämnden är att genom rådgivande och vägledande verksamhet främja en riktig och likformig taxering samt verka för en effektiv och ändamålsenlig taxeringskontroll. Även i fråga om taxering till och uppbörd m. m. av allmän varuskatt har riksskattenämnden vissa rådgivande funktioner m. m.

Riksskattenämnden fullgör också vissa funktioner som sammanhänger med skatteuppbörden. Nämnden fastställer sålunda, enligt i uppbördsförordningen meddelade föreskrifter, tabeller för preliminär A-skatt, värden å naturaförmåner, formulär till preliminär självdeklaration, formulär till debetsedel å preliminär skatt (A- och B-skatt), slutlig skatt och tillkommande skatt, formulär till skattekort och formulär till blanketter för s. k. arbetsgivarekvitto. Med stöd av kungörelsen med vissa föreskrifter angående tillämpningen av uppbördsförordningen fastställer nämnden formulär till debiteringslängd samt formulär till uppbördskort. Vidare kan nämnden, efter generalpoststyrelsens hörande, föreskriva att uppbördstermin under viss månad skall infalla under tid som avviker från eljest gällande tid. Av instruktionen för riksskattenämnden framgår, att nämnden handlägger vissa ärenden, som avser tillämpningen av mellan Sverige och främmande makt ingånget avtal angående handräckning i skatteärenden.

För utförandet av de angivna arbetsuppgifterna inom riksskattenämnden tas i anspråk 1 1/2 befattningshavare i byråsekreterarkarriären och ca tre i biträdeskarriären.

Riksskattenämnden utger även tryckta publikationer, nämligen »Meddelanden från Riksskattenämnden», serie I angående taxering i allmänhet och serie II angående allmän varuskatt.

Generalpoststyrelsen

Generalpoststyrelsens skattekontor, som ingår i styrelsens kameralbyrå, utövar den centrala ledningen över den postala uppbördsorganisationen. Arbetsuppgifterna kan sammanfattas sålunda, att skattekontoret *dels* utfärdar anvisningar och instruktioner av administrativ eller organisationsteknisk art för postens skatteavdelningar i residensstäderna, *dels* svarar för underhåll och reparation av skatteavdelningarnas hålkortsmaskiner och *dels* granskar fortlöpande av dessa skatteavdelningar, postgirokontorets skatteavdelning och det centrala skattekontot avgiven uppbördsredovisning samt upprättar de statistiska uppgifter, som skall lämnas till riksrevisionsverket, övriga myndigheter och avdelningar inom generalpoststyrelsen.

Kontoret verkställer årligen revision eller inspektion hos skatteavdelningarna och det centrala skattekontot, reglerar fordringar och skulder — clearing — mellan skatteavdelningarna, handlägger vissa ärenden om anstånd med inbetalning av skatt från arbetsgivare och beslutar i ärenden om godkännande av förteckningar, som skall användas av vissa arbetsgivare vid skatteredovisning. Vidare meddelar kontoret i vissa fall betalningsbemyndiganden och bokföringsföreskrifter om skatteuppbördsmedel samt handlägger ärenden rörande ersättning för postverkets och vissa penninginrättnings bestyr med skatteuppbörden. Skattekontoret ombesörjer även att medel, som inbetalts till postgirokontona för skatteavdelningarna och

postgirokontorets skatteavdelning, dagligen insättes på statsverkets checkräkning i riksbanken samt att de sålunda insatta medlen efter utgången av varje uppbördstermin tillgodoföres länsstyrelse. Kontoret överlämnar därjämte efter januari månads utgång till varje länsstyrelse avräkning rörande medelst återbetalningskort utbetald överskjutande preliminär skatt.

Skattekontorets personal omfattar enligt gällande personalförteckning fyra befattningshavare i lönegraderna A 15—23 och två i lönegrad under A 15.

Riksrevisionsverket

Riksrevisionsverket skall som revisionsorgan kontrollera bl. a., att skatter är rätt uträknade. Verket skall tillse, att räkenskaper och redovisningshandlingar avseende uppbördsverksamheten blir vederbörligen granskade. Efter samråd med vederbörliga myndigheter fastställer verket vissa för uppbördsredovisningen erforderliga formulär m. m. Verket utövar även en omfattande rådgivningsverksamhet såvitt avser på länsstyrelse och lokal skattemyndighet ankommande arbetsuppgifter inom uppbördsverksamheten.

Verket äger jämlikt 58 § 2 mom. uppbördsförordningen att, i den mån så påkallas, meddela särskilda föreskrifter i fråga om befrielse från skyldighet att erlagga restavgift. Vidare skall verket jämlikt 68 § 2 mom. och 70 § 2 mom. samma förordning underrätta vederbörande länsstyrelse därest vid granskning hos verket befunnits, att anledning föreligger till antagande att slutlig, kvarstående eller tillkommande skatt blivit någon påförd obehörigen eller med för högt belopp eller att skattskyldig tillgodoräknats överskjutande preliminär skatt med för lågt belopp respektive att skatt blivit från debitering obehörigen utesluten eller till för lågt belopp påförd eller att preliminär skatt blivit gottskriven med för högt belopp.

Länsstyrelsen i Stockholms län

För länsstyrelsen i Stockholms län är upprättat ett särskilt postgirokonto som utgör skattereklamationskonto. Till detta konto överföres skattebelopp, som trots erforderliga undersökningar och efterforskningar inte kunnat identifieras och tillgodoföras vederbörande skattskyldiga. Länsstyrelsen åligger att upprätta två särskilda register över till skattereklamationskontot insända skatteposter. Länsstyrelsen har att efter förfrågan lämna besked huruvida visst skattebelopp inestår å skattereklamationskontot. Om så är fallet, skall länsstyrelsen utbetala beloppet i enlighet med anvisning av vederbörande länsstyrelse eller lokala skattemyndighet i stad.

Enligt anvisningar av centrala uppbördsnämnden lämnar lokal skattemyndighet i samband med utfärdande av debetsedel å preliminär skatt för här

i riket icke mantalsskrivna danska, finska, norska och svenska arbetstagarare uppgift på särskild blankett till ett vid länsstyrelsen i Stockholms län inrättat centralt register.

Arbetsuppgifterna sysselsätter i genomsnitt 1 1/2 årsarbetskraft (kansli-biträde).

Blankettkommissionen

Kommissionen har enligt sin instruktion till huvudsaklig uppgift att fastställa vissa för länsstyrelserna och fögderiförvaltningen erforderliga blanketter till handlingar, för vilka blanketter inte blivit bestämda genom allmän författning eller av central myndighet, samt att låta trycka och tillhandahålla blanketterna, i den mån detta inte tillkommer annan myndighet. Innan nya blanketter fastställs eller gamla blanketter upphävs eller ändras, skall kommissionen höra samtliga eller av frågan berörda länsstyrelser.

II. Uppbördsorganisationskommitténs förslag

A. CENTRALA FOLKBOKFÖRINGS- OCH UPPBÖRDSNÄMNDENS FRAMTIDA ARBETSUPPGIFTER OCH ORGANISATION

Arbetsuppgifter

Ämbetsbefattning

Kommittén erinrar inledningsvis om att föredragande departementschefen i prop. 1963: 32 uttalat, att vid utarbetandet av förslag till organisation för centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden särskilt bör tilläses att klara gränser dras mellan nämndens och länsstyrelsernas befogenheter och skyldigheter så att någon tvekan om ansvarsfördelningen inte kan uppkomma. Länsstyrelserna bör således självfallet även i fortsättningen vara ansvariga för folkbokförings- och uppborädsverksamheten inom länen. De bör ha ansvaret för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande föreskrifter. Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden å sin sida skall bära ansvaret för att länsstyrelserna erhåller de föreskrifter och instruktioner, råd och anvisningar m. m. som länsstyrelserna behöver för att folkbokförings- och uppborädsverksamheten skall kunna bedrivas i enhetliga och rationella former.

Genom centrala uppborädsnämndens omändring till centralmyndighet för folkbokföring och uppborärd öppnas möjlighet att till ett organ sammanföra arbetsuppgifter, som har samband med varandra, men som nu är fördelade på olika centrala myndigheter. Flertalet uppgifter kommer att bestå även efter ADB-systemets genomförande.

Ledningen av och tillsynen över folkbokföringen åvilar statistiska centralbyrån i egenskap av riksbyrå för folkbokföringen. Centrala folkbokförings- och uppborädsnämndens funktioner kommer här att bli av i huvudsak samma karaktär som de, vilka ankommer på riksbyrån. Även om några egentliga nya arbetsuppgifter inte tillkommer inom detta område, kommer de dock med all sannolikhet att öka i omfattning. Samordningsfrågorna kan förutses komma att träda i förgrunden på ett helt annat sätt än vad fallet är för närvarande. Skälet härtill är att det inom folkbokföringssystemet registrerade materialet kommer att kunna utnyttjas i vida större utsträckning än nu.

Inom uppborädsområdet fullgöres centrala uppgifter av postverket, som bl. a. utfärdar anvisningar och instruktioner för postens skatteavdelningar i residensstäderna, av riksskattenämnden, som bl. a. fastställer vissa för uppboräden erforderliga formulär samt av centrala uppborädsnämnden, som bl. a. har att avge bindande förklaring beträffande frågor om sättet för uttagande av preliminär skatt och att lämna anvisningar rörande uppborädsförfarandet. De uppgifter som det här är fråga om avses skola överföras till centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden, vad postverket beträffar som en följd av att de skatteavdelningarna åvilande funktionerna skall flyttas över på länsstyrelserna. Vad beträffar fördelningen av arbetsuppgifter mellan riksskattenämnden och centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden anser kommittén det angeläget att söka åstadkomma en så klar gränsdragning som möjligt mellan dessa nämnders ämbetsområden. Den principen bör enligt kommittén följas, att ärenden som rör taxeringsförfarandet skall hänföras till riksskattenämnden och ärenden som rör debiterings- och uppborädsförfarandet, inberäknat vad som avser preliminär taxering, till centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden.

Även riksrevisionsverket fullgör centrala funktioner inom uppborädsområdet, men dessa är av mera speciell natur och sammanhänger främst med verkets ställning som central myndighet för kontroll av statens inkomster. I denna sin egenskap har verket bl. a. att kontrollera att skatter är rätt uträknade, att fastställa vissa för uppborädsredovisningen erforderliga formulär samt att meddela vissa föreskrifter rörande indrivning av skatt. Kommittén förutsätter, att arbetsuppgifter m. m. avseende skatteindrivningen inte skall falla inom centrala folkbokförings- och uppborädsnämndens ämbetsområde.

Centrala uppborädsnämnden har, ehuru nämnden inte formellt är något tillsynsorgan, bidragit till att befrämja en enhetlig tillämpning av bestämmelserna på uppborädsområdet. Så har skett bl. a. genom att nämnden i publikationen Meddelanden från centrala uppborädsnämnden gett spridning åt åtskilliga av de yttranden som nämnden avgett i ärenden rörande uppborä av skatt samt de anvisningar nämnden lämnat i frågor rörande uppborädsförfarandet.

Kommittén framhåller, att ADB-systemet förutsätter en intensiv rådgivnings- och ledningsverksamhet. Långa bearbetningskedjor skall utföras helt maskinellt. Ett effektivt och ekonomiskt utnyttjande av tillgängliga personalresurser förutsätter, att system- och programmeringsarbetet utföres centralt. De manuella och halvmanuella arbetsrutiner, som föregår och följer på den automatiska databehandlingen, kräver enhetlig utformning. Ett viktigt led i systemarbetet är därför utvecklingen av arbetsrutiner av skilda slag, inte bara de som direkt sammanhänger med ADB-arbetet utan även manuella rutiner hos datakontor och lokala organ.

Handläggningen av nu förefintliga centrala uppgifter inom folkbokförings- och uppborrdssystemet bör enligt kommittén överflyttas på centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden. Till nämnden bör även förläggas de nya centrala arbetsuppgifter som uppkommer till följd av ADB-systemets införande. Lika viktigt är, att det organ som handlägger centrala arbetsuppgifter och utfärdar föreskrifter och anvisningar för verksamheten även skall följa upp densamma och öva tillsyn över att föreskrifter och instruktioner m. m. efterlevs.

Mot bakgrund av det sagda anser kommittén, att centrala folkbokförings- och uppborrdsnämndens tillsynsfunktioner skall få en omfattning och inriktning som i stort sett för närvarande motsvarar riksbyråns inom folkbokföringsområdet.

Kommittén föreslår således, att ämbetsbefattningen för centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden generellt sett skall anges så, att nämnden skall handlägga centrala uppgifter inom och utöva tillsyn över dels folkbokföringsväsendet dels ock uppborrdsväsendet i vad detsamma avser debitering och uppborrd av skatt enligt uppborrdsförordningen. Målet för nämndens verksamhet skall vara att ernå en riktig och enhetlig tillämpning av folkbokförings- och uppborrdsförfattningarna samt ett ändamålsenligt och ekonomiskt arbetande folkbokförings- och uppborrdssystem.

Föreskrifter rörande bl. a. riksbyråns, riksskattenämndens och centrala uppborrdsnämndens åligganden återfinns i författningar, som reglerar verksamheten inom folkbokförings- och uppborrdsområdet, samt i instruktionerna för statistiska centralbyrån och riksskattenämnden. Inrättandet av centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden och överflyttandet på denna nämnd av vissa av de uppgifter och befogenheter som nu ankommer på da angivna tre myndigheterna medför att åtskilliga författningsändringar behöver vidtas. De av Kungl. Maj:t med riksdagen beslutade författningar, som närmast berörs, är folkbokföringsförordningen och uppborrdsförordningen.

De i folkbokföringsförordningen erforderliga ändringarna skulle främst bestå i att stadgandet i 59 § om att statistiska centralbyrån i egenskap av riksbyrå för folkbokföringen skall utöva den centrala ledningen av och

tillsynen över folkbokföringen i riket ersättes med ett stadgande att centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden skall utöva denna ledning och tillsyn. Benämningen riksbyrån för folkbokföringen bör enligt kommittén utmönstras. I folkbokföringsförordningen skulle som följd härav på ett flertal ställen uttrycket riksbyrån behöva ersättas med centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden. Eftersom förordningen ändock relativt snart synes böra omarbetas nära nog fullständigt, anser kommittén det vara lämpligare att, i stället för att ändra ett stort antal författningsrum, föreslå utfärdandet av en förordning, enligt vilken de uppgifter och befogenheter som tillkommer centralbyrån i egenskap av riksbyrå i stället skall tillkomma centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden.

Från huvudregeln om överflyttning av arbetsuppgifterna anser kommittén dock det undantaget böra göras att personakterna för döda eller dödförklarade tills vidare alltjämt bör arkiveras hos centralbyrån. Sådana personakter bör därför även i fortsättningen insändas till centralbyrån och inte till centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden. Motivet härför är att dessa personakter saknar egentlig betydelse för folkbokföringsverksamheten såsom sådan. Däremot har de betydelse för den statistiska verksamheten och utnyttjas därjämte i viss utsträckning vid sådant forskningsarbete, där vederbörande forskare samtidigt behöver ha tillgång till annat hos centralbyrån arkiverat material. Ett ytterligare skäl till att personakterna för döda och dödförklarade tills vidare bör kvarbli hos centralbyrån är, att frågan om var dessa akter lämpligen skall arkiveras är föremål för prövning.

Framförallt i författningar tillkomna före år 1947 kan förekomma stadganden av innebörd att t. ex. handlingar som berör folkbokföringen skall insändas till statistiska centralbyrån. Kommittén föreslår, att det för sådana fall skall ankomma på centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden och statistiska centralbyrån att i samråd avgöra om ärendet skall anses tillkomma den ena eller den andra myndigheten.

Vad uppborädsförordningen beträffar har kommittén funnit det erforderligt att föreslå vissa ändringar. Skälet härtill är främst innehållet i 72 §, vari nu regleras centrala uppborädsnämndens åligganden och sammansättning m. m. Författningsrummet föreslås skola ändras så, att däri fastslås, att centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden skall handlägga centrala uppgifter inom och utöva tillsyn över uppborädsväsendet i vad det avser debitering och uppborärd av skatt enligt uppborädsförordningen, att nämnden skall meddela bindande förklaring beträffande frågor om sättet för uttagande av preliminär skatt samt om verkställande av skatteavdrag samt att närmare föreskrifter angående nämndens organisation och åligganden meddelas av Kungl. Maj:t.

Övriga förslag till ändringar i uppborädsförordningen är betingade av att vissa arbetsuppgifter föreslås skola överflyttas från riksskattenämnden

till centrala folkbokförings- och upphördsnämnden. De arbetsuppgifter det här gäller är främst fastställande av skattetabeller (4 §), fastställande av värden å naturaförmåner (8 §), fastställande av formulär till preliminär självdeklaration (18 §), meddelande om föreskrift att uppördstermin skall kunna infalla under annan tid än eljest gäller (23 §), fastställande av formulär till debetsedlar (33 §) och till blankett för s. k. arbetsgivarkvitto (43 §).

Med den ställning såsom central tillsynsmyndighet som nämnden erhåller synes det ligga i sakens natur, att nämnden, dess enskilda ledamöter och tjänstemän hos nämnden skall företa resor för att hålla sig underrättade om förhållandena inom folkbokförings- och upphördsområdet.

Kommittén erinrar vidare om att riksskattenämnden handlägger vissa ärenden, som avser tillämpningen av avtal mellan Sverige och främmande makt angående handräkning i skatteärenden. Föreskrifter härom återfinns i ett flertal kungörelser. Vissa av de ärendegrupper som omfattas av dessa författningar synes enligt kommittén vara av den art att de mera faller inom centrala folkbokförings- och upphördsnämndens än inom riksskattenämndens ämbetsområde. De ärenden som åsyftas är de som avser debitering och indrivning av svensk skatt i främmande land samt uttagande här i riket av utländsk skatt. Kommittén föreslår, att handläggningen av dessa ärenden överflyttas till centrala folkbokförings- och upphördsnämnden. En sådan överflyttning förutsätter, att ändring sker i berörda författningar.

Huvuddragen av nämndens arbetsuppgifter

Den närmare beskrivningen av centrala folkbokförings- och upphördsnämndens arbetsuppgifter redovisar kommittén i ett förslag till instruktion för nämnden. Kommittén lämnar i anslutning härtill en redogörelse för vissa viktigare arbetsuppgifter som enligt dess förslag skall ankomma på nämnden.

Till dessa uppgifter hör att fastställa normalbelopp för existensminimum enligt första punkten av anvisningarna till 50 § kommunalskattelagen. Denna uppgift, som enligt Kungl. Maj:ts beslut f. n. handhas av centrala upphördsnämnden (SFS 1951: 460), bör enligt kommittén i fortsättningen tillkomma centrala folkbokförings- och upphördsnämnden.

Kommittén föreslår vidare, att det skall åvila centrala folkbokförings- och upphördsnämnden att, i den mån det inte enligt särskild föreskrift ankommer på annan myndighet eller Kungl. Maj:t själv fattar beslut i frågan, fastställa formulär till sådana blanketter som användes inom folkbokförings- och upphördsverksamheten. Motsvarande arbetsuppgifter ankommer nu på generalpoststyrelsen, riksbyrån, riksskattenämnden och blankettkommissionen.

Nämnden bör således från riksbyrån överta uppgiften att fastställa bl. a. formulär till mantalsuppgifter, mantalslängdens personella liggare och mantalslängdens fastighetsliggare för år då allmän fastighetstaxering skall äga rum, samt prästbevis. Från riksskattenämnden bör övertas bestyret att fastställa formulär till preliminär självdeklaration, formulär till debetsedlar, skattekort och uppbördskort samt formulär till debiteringslängd och formulär till s. k. arbetsgivarkvitto.

Enligt 128 § taxeringsförordningen åligger det riksskattenämnden att, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, fastställa bl. a. formulär till vissa i förordningen angivna längder. Kommittén har övervägt, om arbetet härmed bör överflyttas på centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden. Motivet för en sådan överflyttning skulle vara, att längdernas utformning måste anpassas efter de tekniska hjälpmedlen. I och för sig saknar det betydelse om riksskattenämnden fastställer formulären efter samråd med centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden eller om fastställandet göres av sistnämnda myndighet efter samråd med riksskattenämnden. Kommittén har bl. a. mot bakgrund av den gränsdragning som gjorts mellan nämndens och riksskattenämndens ämbetsområden, ansett sig böra stanna för att inte föreslå någon ändring i detta hänseende.

Blankettkommissionen fastställer formulär till ett stort antal blanketter, som används inom folkbokförings- och uppbördsverksamheten. Kommittén anser det lämpligt, att på centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden överföra uppgiften att fastställa formulär till dessa blanketter, ävensom till de blanketter i övrigt som används av folkbokförings- och uppbördsmyndigheterna. Enligt kommittén är det även angeläget att andra blankettformulär, som berör folkbokföringsmyndigheterna, erhåller en ur folkbokföringssynpunkt godtagbar utformning. Fastställande av sådana formulär bör därför i största möjliga utsträckning ske efter samråd med nämnden.

Hos länsstyrelsen i Stockholms län föres särskilt register över utfärdade debetsedlar å preliminär skatt till dansk, finsk, norsk och svensk arbetstagare som inte är mantalsskriven i Sverige. Uppgiften att föra detta register anses böra överföras till centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden. Enligt kommitténs mening bör senast i samband med ADB-systemets genomförande detta register utvidgas till att omfatta samtliga arbetstagare, som inte är här mantalsskrivna. Kommittén föreslår, att en sådan utvidgning sker redan i anslutning till att centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden övertar registerföringen. Frågan om registrets fortbestånd torde dock bli beroende av om dubbelbeskattningsakkunnigas förslag till löneskatt genomföres.

Inom kommittén har diskuterats huruvida handhavandet av skattereklamationskontot lämpligen bör överflyttas från länsstyrelsen i Stockholms län till nämnden. Denna uppgift synes naturligen höra hemma hos ett centralt organ. Kommittén föreslår därför, att uppgiften överföres till nämnden.

Flertalet av de arbetsuppgifter inom uppborädsområdet, som nu ävilar generalpoststyrelsens skattekontor, är direkt avhängiga av postverkets ställning som uppborädsorgan. I detta avseende beräknas inte ske någon förändring förrän i slutfasen av ADB-systemets genomförande i hela riket. Postverkets nuvarande funktion som uppborädsorgan kan beräknas upphöra sedan uppboräden av den preliminära skatten för inkomståret 1967 avslutats.

När det gäller uppboräden av preliminär skatt för inkomståret 1968 och följande år förutsättes postverket komma att fylla i stort sett samma funktion inom uppborädsväsendet som banker m. fl. penninginrättningar. Bland arbetsuppgifter av central karaktär i uppborädsförandet och som alltså bör överflyttas på centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden nämner kommittén främst den att ombesörja skatteclearingen mellan länsstyrelserna, att handlägga vissa ärenden om anstånd med inbetalning av skatt från arbetsgivare och att handlägga ärenden rörande ersättning för postverkets och vissa penninginrättningars bestyr med skatteuppboräden.

Kommittén berör härefter nämndens rådgivande och vägledande verksamhet främst i fråga om tillämpningen av materiella regler. Ett viktigt led i denna verksamhet skall vara att avge yttranden i anledning av framställningar från regionala och lokala folkbokförings- och uppborädsmyndigheter. En motsvarande verksamhet utövas för närvarande av såväl riksbyrån som centrala uppborädsnämnden. En motsvarighet till de av dessa myndigheter utgivna tryckta cirkulären och meddelandena bör enligt kommittén utges genom nämndens försorg. Nämnden skall vidare noga följa utvecklingen på folkbokförings- och uppborädsområdet och i lämplig form hålla myndigheterna orienterade om inträffade förändringar och meddela de föreskrifter som i anslutning därtill erfordras. Med den överblick som nämnden kommer att ha över folkbokförings- och uppborädsområdet måste det även bli en betydelsefull uppgift för nämnden att uppmärksamma i vad mån förbättringar kan åstadkommas inom folkbokförings- och uppborädsorganisationen.

Riksbyrån kallar f. n. landets kyrkobokföringsinspektörer till överläggningar när så är lämpligt. Genom inrikesdepartementets försorg ordnas, i regel en gång årligen, en konferens för häradsskrivarna i riket. Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden bör enligt kommittén ha möjlighet att även i fortsättningen kalla såväl nu nämnda befattningshavare som tjänstemän vid länsstyrelserna till överläggningar.

Kommittén behandlar vidare nämndens uppgifter avseende utbildningsfrågorna. Övergången till ADB-system inom folkbokförings- och uppborädsväsendet kommer att medföra en nära nog fullständig omläggning av hitörande arbetsrutiner hos länsstyrelser och lokala skattemyndigheter. Även pastorsämbetena och vissa andra myndigheter beröres, ehuru i mindre grad. Det nya systemet präglas av en långtgående integration i databehandlingen. Detta ställer krav på en samverkan och en enhetlighet inom organisationen av helt andra mått än fallet är i nuvarande registreringssystem. Erfä-

renheterna från andra verksamhetsområden, där ADB-system införts, visar enligt kommittén betydelsen av en väl tillrättalagd information och utbildning och att behovet av att sätta in tillräckliga resurser ofta underskattats. På sådana håll, där behovet av en intensiv och omfattande informations- och utbildningsverksamhet blivit tillräckligt beaktat anses detta väsentligen ha bidragit till en smidig omläggning.

För att i någon mån söka belysa storleken av den personalkader som i detta fall skall erhålla information och utbildning framhåller kommittén, att det för närvarande finns nära 200 häradsskrivare och kronokamrerare och att personalen hos dessa lokala skattemyndigheter uppgår till över 3 500 personer. Personalen på länsstyrelsernas nuvarande uppbördssektioner uppgår till inte fullt 700 personer. Drygt 1 800 pastorsexpeditioner med en personal om uppskattningsvis 4 000 personer beröres. Personalen hos taxeringsnämnder och allmänna försäkringskassor kan inte heller förbises i detta sammanhang. Stor vikt måste enligt kommittén läggas vid utbildningen av datakontorens personal. Förutsättningen för att denna personal med maskinernas hjälp skall kunna utföra sin del av arbetet är dock att övrig inom systemet verksam personal behandlar datamaterialet och sköter dataleveranserna till datakontoren enligt givna instruktioner. Utbildningen av sistnämnda personalkategori är följaktligen minst lika viktig som utbildningen av datakontorens personal.

Såväl informations- som utbildningsverksamheten får olika inriktning och omfattning under tiden för ADB-systemets genomförande och sedan det väl trätt i full funktion. Under *genomförandetiden* skall informationen syfta till att ge olika personalkategorier en mera allmän redogörelse för målsättningen i stort. Den skall avse att ge en beskrivning av systemets utformning, verkningssätt, hjälpmedel, möjligheter, begränsningar och konsekvenser i allmänhet och för den enskilde befattningshavaren i synnerhet. Utbildningen under denna tid skall ha till syfte att bibringa resp. personalkategorier de ingående och detaljerade kunskaper om folkbokförings- och uppbördssystemet som erfordras för att befattningshavarna skall kunna fullgöra sina åligganden inom speciella avsnitt av verksamheten i dess nya utformning.

Informations- och utbildningsverksamheten skall anpassas till personal på olika nivåer. Vidare skall den anpassas efter de speciella områden inom vilken personalen är verksam, nämligen folkbokföring, taxering och uppbörd. Den skall även anpassas efter var inom organisationen den huvudsakliga verksamheten ligger, d. v. s. vid länsstyrelse, lokal skattemyndighet, taxeringsnämnd eller pastorsämbete. Kurser m. m. beräknas skola hållas såväl centralt som regionalt.

Planläggningen av informations- och utbildningsverksamheten, utformningen av materialet härför och slutligen själva meddelandet av information och utbildning i form av föredrag och kurser m. m. blir en viktig och omfattande uppgift.

Kommittén har utgått från att den skall ansvara för huvudparten av den informations- och utbildningsverksamhet som erfordras i anledning av ADB-systemets genomförande. En följd av att centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden träder i funktion redan den 1 juli 1964 blir att nämnden får överta denna uppgift från kommittén.

Centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden beräknas följaktligen komma att, i samverkan med befintliga utbildningsorgan, få svara för den nödvändiga utbildningsverksamheten. En gränsdragning måste dock göras inte bara med hänsyn till förhållandena under genomförandetiden utan också för att klarlägga nämndens framtida funktion på utbildningsområdet. Informationssidan ligger enligt kommitténs mening helt inom ramen för nämndens verksamhet.

Kommittén förutsätter, att länsstyrelsernas utbildningsnämnd liksom hittills skall anordna utbildning för personal inom landskanslistkarriären. Däremot bör det enligt kommittén inte ankomma på utbildningsnämnden att handha och svara för den speciella utbildning som direkt sammanhänger med ADB-systemets genomförande. Planläggningen och genomförandet av denna utbildning utgör en del av centrala folkbokförings- och uppbördsnämndens ansvar för genomförandet. Den praktiska utformningen och anordnandet av utbildningen bör dock ske i samverkan med utbildningsnämnden.

När det gäller utbildningen av sådan personal som skall svara för driften av länsstyrelsernas maskinanläggningar liksom av system- och programmeringspersonal hos nämnden kan enligt kommittén diskuteras om utbildningen skall handhas av nämnden eller statskontoret. Det mycket nära sambandet mellan å ena sidan ADB-tekniken som sådan och tillämpningen av denna samt å andra sidan datainsamlingen och den manuella databehandlingen ävensom utbildningens speciella inriktning talar enligt kommitténs mening för att centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden i samverkan med statskontoret och, i förekommande fall, andra utbildningsorgan bör svara för att det under genomförandetiden anordnas erforderlig ADB-utbildning för personalen. Denna samverkan gäller då särskilt utbildningens pedagogiska utformning, val av hjälpmedel och utbildningsteknik i allmänhet.

Även det *framtida behovet* av information och utbildning kan enligt kommittén bedömas bli avsevärt. Under de första åren efter ADB-systemets genomförande torde metoderna kunna förbättras och förfinas. Utbildningsbehovet blir därvid relativt omfattande. Kommittén framhåller särskilt, att det sagda även gäller förhållandena på pastorsexpeditionerna. Det har ansetts som en brist att grundläggande utbildning för biträdespersonalen på dessa expeditioner saknas. Denna fråga synes i fortsättningen böra ägnas större uppmärksamhet.

Det står således enligt kommittén klart, att utbildning av personal, som

skall knytas till folkbokförings- och uppbördsverksamheten, liksom fortbildning av personal inom verksamheten skall äga rum i framtiden. Den framtida gränsdragningen mellan vad som skall ankomma på nämnden och vad som skall ankomma på andra organ, när genomförandeskedet lämnats, är svårt att nu bedöma. Enligt kommitténs mening synes dock nämnden, i dess egenskap av tillsynsmyndighet på folkbokförings- och uppbördsområdet, böra för Kungl. Maj:t framlägga förslag rörande den målsättning som skall gälla för utbildningsverksamheten inom nämndens ämbetsområde. Nämnden bör vidare, i samverkan med vederbörliga utbildningsorgan, planlägga utbildningen.

Ansvar för den automatiska databehandlingen i länen skall bäras av länsstyrelserna. I överensstämmelse härmed skall det också i princip vara länsstyrelsernas sak att ansvara för anskaffning av erforderlig maskinutrustning och materiel. Kommittén anser emellertid att det bör åligga centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden att — i förekommande fall efter samråd med statskontoret — i sådana frågor biträda länsstyrelserna och meddela de föreskrifter som erfordras, bl. a. rörande leveranskontraktens utformning. Särskilt när det blir fråga om mera omfattande upphandlingar kan det vara lämpligt att nämnden helt svarar härför.

Kommittén framhåller, att allt med folkbokförings- och uppbördsverksamheten sammanhängande programmeringsarbete bör ske inom centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden. Programmeringsarbeten för andra arbetsuppgifter bör i princip inte utföras inom nämnden. I vad mån det kan finnas anledning göra avsteg från denna princip bör enligt kommittén bedömas från fall till fall och i allmänhet efter samråd med statskontoret. Ansvar för planeringen av den maskinella verksamheten och för utarbetandet av de program som erfordras härför bör följaktligen åvila centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden. Nämnden skall i egenskap av centralt tillsynsorgan meddela erforderliga föreskrifter i detta hänseende. Det är enligt kommittén ofrånkomligt att det i ADB-systemet från centralt håll sker en i vissa fall mycket detaljerad planläggning av arbetet hos regionala och lokala myndigheter. Nämnden bör därför meddela föreskrifter som avser manuella och halvmanuella arbetsrutiner och övervaka att dessa föreskrifter efterlevs. Det är också ur ekonomisk synpunkt viktigt att regionala och lokala organ avlastas sådana arbetsuppgifter som med fördel och med mindre sammanlagd personalinsats kan utföras centralt.

Det har förutsatts att länsstyrelsernas datakontor i högre grad än den nuvarande folkbokföringsdetaljen kommer att få karaktären av en länsstyrelsens serviceanläggning. Denna kan förutses komma att utnyttjas för arbetsuppgifter åt länsstyrelsens olika sektioner liksom även för arbeten åt andra länsorgan men därjämte också för arbetsuppgifter, som ligger helt utanför de egentliga länsförvaltningsuppgifterna. Det bör enligt kommittén tillkomma centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden att verka för att

maskinanläggningarna blir ändamålsenligt och ekonomiskt utnyttjade inte bara för arbeten som innefattas i folkbokförings- och uppbördsverksamheten. Till detta ändamål anses nämnden böra utfärda erforderliga föreskrifter. Det anses också böra ankomma på nämnden att meddela bestämmelser om i vad mån de olika register som föres hos datakontoren får utnyttjas för andra än folkbokförings- och uppbördsändamål.

Med hänsyn till de stora värden som maskinutrustningarna vid datakontoren representerar är det enligt kommittén angeläget att ha en klar överblick över datakontorens ekonomi. Ur denna synpunkt anses det lämpligt att datakontoren ur anslagssynpunkt och i bokföringshänseende särredovisas i särskilda anslagsposter under länsstyrelsernas avlönings- och omkostnadsanslag. En dylik särredovisning ökar också möjligheterna att låta centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden granska länsstyrelsernas anslagsäskanden och avge yttrande över desamma. I syfte att göra det möjligt för nämnden att få en god överblick över utnyttjandet av maskinanläggningarna föreslår kommittén att hos nämnden skall verkställas den redovisning som härför erfordras. Denna bör bygga på rapporter från länsstyrelserna.

Enligt kommittén bör nämnden vidare fastställa de principer, efter vilka ersättning för produkter från länsstyrelsernas datamaskinanläggningar skall utgå. Härvid bör nämnden i den utsträckning så är påkallat fastställa särskilda taxor. Samråd bör i förekommande fall ske med statskontoret och riksrevisionsverket.

Slutligen berör kommittén frågan om eventuella nya arbetsuppgifter för nämnden. Den erinrar om att dubbelbeskattningssakkunniga i sitt betänkande (SOU 1962: 59) bl. a. föreslagit, att en särskild löneskattenämnd med ett till denna knutet löneskatt kontor skall inrättas. De arbetsuppgifter som enligt de sakkunnigas förslag avsetts ankomma på denna nämnd (kontoret) bör enligt kommittén fördelas på lokala skattemyndigheter, länsstyrelser samt den centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden.

Organisation

Inledning

Kommittén erinrar inledningsvis om att Kungl. Maj:t och riksdagen i princip godtagit en av kommittén tidigare framlagd skiss till organisation för centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden. Enligt denna skulle nämnden, med riksskattenämnden som förebild, byggas upp med ett kansli bestående av två byråer, nämligen en folkbokförings- och uppbördsbyrå samt en planeringsbyrå. Nämnden skulle bestå av ordförande och ytterligare sex ledamöter. Av de sistnämnda skulle en i likhet med ordföranden vara lagfaren och erfaren i domarvärv eller i administrativ verksamhet, en äga särskild insikt i folkbokförings- (kyrkobokförings-) frågor och en sär-

skild insikt i och erfarenhet av uppbördsfrågor samt tre vara i arbetsförhållanden erfarna och kunniga.

Rörande frågan om ansvaret för det dagliga arbetet inom nämndens kansli och för samordningen av arbetet byråerna emellan har uttalats, att under den period, då nämnden bygges upp och ADB-systemet genomföres liksom under tiden närmast därefter, det torde vara ofrånkomligt att nämndens ordförande eller vice ordförande tjänstgör på heltid. Huruvida det kunde bli möjligt att sedermera lägga ifrågavarande uppgift på en av byråcheferna eller att fördela arbetet mellan en deltidstjänstgörande ordförande eller vice ordförande och någon av byråcheferna finge tas under omprövning, när man fått erfarenhet av den nya organisationen.

Nämndens sammansättning m. m.

Kommittén anser, att centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden skall utgöras av ordförande, vice ordförande och ytterligare ett antal ledamöter. Beträffande frågan om formella kompetenskrav för ordföranden och vice ordföranden konstaterar kommittén, att för centrala uppbördsnämnden gäller att ordföranden och vice ordföranden skall vara lagkunniga och erfarna i domarvärv, allmänna eller administrativa, eller att de eljest skall vara väl kvalificerade för sin uppgift. Innebörden av det för ordföranden och vice ordföranden i centrala uppbördsnämnden uppställda kompetenskravet synes enligt kommittén närmast vara att till uppdragen i fråga i första hand skall utses personer, som har domarerfarenhet. Även annan som är väl kvalificerad för sin uppgift kan dock uppenbarligen komma i fråga. Det skulle främst vara de från centrala uppbördsnämnden övertagna arbetsuppgifterna som skulle motivera uppställandet av speciella kompetenskrav beträffande ordföranden och vice ordföranden. Några formella kompetenskrav beträffande ordförande och vice ordförande i statliga nämnder torde dock numera sällan uppställas. Kommittén har därför frångått sin tidigare framförda tanke att särskilda kompetenskrav skall gälla för ordföranden och vice ordföranden i centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden. Bland nämndens ledamöter hör däremot finnas två personer med sakkunskap på folkbokförings- och uppbördsområdena och tre som har erfarenhet av arbetsförhållanden.

Kommittén erinrar om att representanterna för arbetsgivar- och arbetstagarintressena i centrala uppbördsnämnden utses efter förslag av huvudorganisationerna inom dessa områden. Någon motsvarande föreskrift finns inte för riksskattenämnden. Det torde dock vara regel att berörda intressegrupper får tillfälle att under hand framföra sina önskemål innan ledamöterna utses. Kommittén anser att motsvarande tillvägagångssätt bör tillämpas vid utseende av ledamöterna i centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden.

Nämnden skall börja sin verksamhet redan den 1 juli 1964. Den skall fullfölja det på kommittén ankommande utredningsarbetet men också, i högre grad än som tidigare kunnat förutsättas, bära ansvaret för förberedelserna för datareformens genomförande. Mot bakgrund härav ifrågasätter kommittén om inte nämnden under en övergångstid bör erhålla en i viss mån annan sammansättning än som avses bli fallet när reformen är genomförd. Det kan bl. a. vara lämpligt att till nämnden såsom ledamöter ha knutna personer med särskild sakkunskap i och ingående erfarenhet av organisations- och maskintekniska frågor. Detta gör, att frågan om antalet ledamöter i nämnden bör hållas öppen. Kommittén föreslår därför, att nämnden skall bestå av ordförande, vice ordförande och det ytterligare antal ledamöter, dock minst fem, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Kommittén har övervägt, huruvida ledamöterna, med undantag av ordföranden och vice ordföranden, bör förordnas för särskilda ärendegrupper. Enligt kommitténs mening bör dock finnas möjlighet för nämndens samtliga ledamöter att delta i alla förekommande ärenden.

För envar ledamot bör enligt kommittén förordnas en personlig suppleant, dock att för representanterna för arbetsgivar- och arbetstagarintressena bör utses sammanlagt sex suppleanter. Därigenom kan, bättre än genom ett system med personliga suppleanter, tillgodoses önskvärdheten av att bereda olika arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer tillfälle att närvara vid nämndens överläggningar.

Nämndens samtliga ledamöter föreslås skola förordnas för viss tid, högst fyra år. Förordnande såsom ledamot bör kunna återkallas. Motsvarande bör också gälla för suppleant. Nämnden föreslås vidare skola ha rätt att, i den mån så erfordras för utredning av visst ärende eller för att biträda nämnden vid handläggningen av vissa typer av ärenden, tillkalla experter och sakkunniga.

Kommittén erinrar om att i tidigare sammanhang framförts önskemål om, att statistiska centralbyrån skulle bli representerad i centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden vid behandling av frågor rörande statistikproduktionen. Behovet av sådan representation finner kommittén lämpligen bära tillgodoses genom en till nämnden knuten expert. Dessutom föreslås att nämnden skall samråda med statistiska centralbyrån i frågor, som kan beröra statistikproduktion.

Kommittén har inte funnit anledning att nu gå närmare in på frågan om ansvaret för det dagliga arbetet inom nämndens kansli och för samordningen av arbetet byråerna emellan. Mot bakgrund härav och med beaktande av att nämndens ordförande eller vice ordförande på heltid skall ägna sig åt arbetet inom nämnden och att beträffande denne skall gälla vad i allmänna verksstadgan föreskrives om myndighets chef, har kommittén utformat organisationen enligt alternativet med heltidstjänstgörande ordförande.

Nämndens kansli

Kommittén har tidigare utgått från att nämndens kansli skall vara organiserat på två byråer, nämligen en byrå för folkbokförings- och uppborärendena och en byrå för ärenden angående planeringen i allmänhet och driften av maskinanläggningarna. Viss kritik har riktats mot förslaget att till en gemensam byrå sammanföra såväl folkbokförings- som uppborärendena.

Folkbokföringsärendena torde enligt kommittén komma att få ungefär samma omfattning som för närvarande. Eventuellt kan det bli fråga om en viss ökning till följd av de mera omfattande samordningsfunktioner som följer med ADB-systemet.

Kommittén berör härefter omfattningen av de arbetsuppgifter som kommer att falla inom uppborområdet. För de ifrågavarande arbetsuppgifterna har för närvarande centrala uppborärendena sin sekreterare, vilken har uppdraget som bisyssla. Från centrala folkbokförings- och uppborärendena sida måste ägnas stor uppmärksamhet åt hela uppborområdet. En tillsynsverksamhet motsvarande den som förekommer på folkbokföringsområdet måste komma till stånd. För att så skall kunna ske erfordras en större personalstyrka än den som centrala uppborärendena haft till sitt förfogande. Ehuru kommittén således är inställd på att det erfordras goda personella resurser för att nå ett rationellt verkande uppborssystem, finner den det inte vara möjligt att för närvarande med någorlunda grad av säkerhet bedöma personalbehovet.

Mot bakgrund av det sagda förordar kommittén, att man inte från början inrättar någon särskild byrå för uppborärendena. Enligt kommittén bör således folkbokförings- och uppborärendena tillsvidare hänföras till en byrå, förslagsvis benämnd administrativa byrån. Inom denna bör finnas två sektioner, en för folkbokföringsärendena och en för uppborärendena.

För handläggning av ärenden som sammanhänger med planeringen i allmänhet och driften av maskinanläggningarna bör enligt kommittén inrättas en särskild byrå, förslagsvis benämnd tekniska byrån. Denna byrå föreslås skola indelas i tre sektioner, en för de arbetsuppgifter som avser systemutformning och programmering m. m., en för organisationsfrågor i allmänhet och en för ärenden angående driftsekonomi m. m.

Som tidigare berörts skall nämnden planlägga och anordna utbildning av personal inom folkbokförings- och uppborväsendet. Handläggningen av därmed sammanhängande frågor bör enligt kommittén inte falla på någon av de två byråerna utan fullgöras inom en särskild sektion, förslagsvis benämnd utbildningssektionen. Med hänsyn till sektionens ställning inom organisationen anser kommittén att för chefen för denna sektion i vissa avseenden bör gälla vad som föreskrives om byråchef.

De för nämnden gemensamma allmänna kansligöromålen synes enligt

kommittén kunna handläggas inom en arbetsdetalj under någon av sektionerna på administrativa byrån. Frågan härom anses böra avgöras av den blivande nämnden och regleras i nämndens arbetsordning.

Kommittén föreslår således, att centrala folkbokförings- och uppborrdsnämndens kansli tillsvidare organiseras på två byråer, nämligen en administrativ byrå, omfattande två sektioner, och en teknisk byrå, omfattande tre sektioner, samt därjämte en särskild utbildningssektion.

Behovet av personal hos det centrala organet för fullgörandet av de arbetsuppgifter som skall dels överflyttas från generalpoststyrelsens skattekontor, riksbyrån och centrala uppborrdsnämnden och dels tillkomma med anledning av datamaskinteknikens införande har kommittén i tidigare sammanhang uppskattat till ca 45 personer. Detta antal låg till grund för de beräknade årskostnaderna för ADB-systemet. Personalbehovet kommer dock att vara större under tiden för ADB-systemets genomförande än under tiden därefter.

Att nu göra en verklighetsbetonad bedömning av det framtida personalbehovet inom centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden anser kommittén mycket vanskligt. En rad frågor återstår att utreda. De är av sådan natur att de kan påverka behovet av personal hos bl. a. det centrala organet. Inte minst vanskligt är det att söka göra en rättvisande bedömning av antalet personer, som om ca fem år erfordras för den mera tekniskt betonade delen av arbetet, såsom systemuppföljning samt ny- och omprogrammering m. m. Av kommittén vunna erfarenheter visar, att vad som kan betecknas som system- och programmeringsarbete nästan undantagslöst kräver en större arbetsinsats än vad man från början räknat med. Automatisk databehandling inom statlig och privat administration är en relativt ny företeelse i vårt land. Endast i något enstaka fall torde vad som kan betecknas som genomförandeskedet vara passerat. Några normer för hur beräkningarna av erforderligt personalbehov för tiden efter ett ADB-projekts slutgiltiga genomförande finns inte utformade. Särskilt stora blir svårigheterna att göra sådana beräkningar, när det gäller en organisation som nu ifrågasättande med dess dubbla maskinsystem och regionalt uppställda maskinläggningar.

Då det sålunda saknas en säker utgångspunkt för att i dagens läge göra en tillförlitlig bedömning av det framtida personalbehovet inom den av kommittén föreslagna organisationen, anser kommittén att frågan härom tillsvidare måste lämnas öppen. Ett ställningstagande kan enligt kommittén göras först sedan erfarenheter vunnits av verksamheten inom centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden och mera omfattande erfarenhet erhållits från ADB-verksamheten inom statsförvaltningen i övrigt. Beträffande personalbehovet under genomförandetiden återkommer kommittén i det följande.

Mot bakgrund av vad nu sagts begränsar kommittén sig till att föreslå, att vardera av de två byråerna skall förestås av en byråchef och varje sektion av en byrådirektör. Personal i övrigt anses böra få anställas i mån av behov och tillgång på medel. På personalförteckning för nämnden anses böra uppföras endast chefspersonal och viss biträdespersonal.

Av principiella skäl anses det numera, att sakkunnigutredningar inte bör till behandling uppta sådana lönefrågor, som enligt vedertagen ordning avgöres efter förhandling med vederbörande personalorganisation. Med hänsyn härtill har kommittén inte gått in på frågan om lönegradsplaceringer av personalen.

I syfte att ernå en i möjligaste mån rörlig lönesättning anser kommittén det lämpligt att, beträffande en del av de på personalförteckning uppförda tjänsterna, tillämpa systemet med högst-lönegrad. I likhet med vad som numera tillämpas inom vissa andra områden av statsförvaltningen anses det även lämpligt att medelst kontrakt till nämnden knyta speciellt kvalificerade personer i ledande ställning.

Erfarenheterna av kanslist- och assistenttjänster inom statsförvaltningen har visat sig vara goda. Kommittén föreslår därför att även för vissa kvalificerade göromål inom sektionerna användes kanslist- och assistenter.

B. CENTRALA FOLKBOKFÖRINGS- OCH UPPBÖRDSNÄMNDENS ARBETSUPPGIFTER OCH ORGANISATION UNDER TIDEN FÖR ADB-SYSTEMETS GENOMFÖRANDE

Inledning

Det nyss redovisade förslaget till framtida organisation för centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden är utformat närmast som en stomme till den organisation som kan bli erforderlig sedan omorganisationen inom folkbokförings- och uppborädsverksamheten blivit fullt genomförd.

Av uttalande i prop. 1963: 32 framgår, att centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden, när den träder i funktion den 1 juli 1964, skall överta uppborädsorganisationskommitténs återstående arbetsuppgifter. För att så skall kunna ske förutsättes att nämndens personal tillfälligt förstärkes.

Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden kommer följaktligen att under en övergångstid fungera som *dels* den nuvarande centrala uppborädsnämnden, *dels* centralt tillsynsorgan för folkbokföringen i riket, sådant detta är utformat enligt gällande organisation, *dels* centralt utredningsorgan för den närmare utformningen av det nya systemet, *dels* ledningsorgan för försöksverksamheten i Stockholms län och Östergötlands län och *dels* centralt tillsynsorgan för genomförandet av den totala omorganisationen. De tre sistnämnda arbetsuppgifterna kommer att under tiden

fram till ingången av år 1968 kräva en avsevärd arbetsinsats från nämndens sida och påverka personalbehovet under denna tid.

Arbetsuppgifter

Kommitténs arbete har främst varit inriktat på att klarlägga huruvida maskiner för automatisk databehandling lämpligen kan och bör användas för folkbokförings- och uppbördsverksamheten, att dra upp riktlinjer för utformningen av ett sådant ADB-system och för den härför erforderliga organisationen. Jämsides härmed och sedan principbeslut fattats om den föreslagna omorganisationen har förberedelser vidtagits härför. Detta arbete har bl. a. omfattat sådant utrednings- och systemarbete, som erfordrats för att man skall kunna ersätta den nuvarande maskinutrustningen med modernare sådan.

Förutom det förslag till organisation för centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden som nu redovisas, räknar kommittén med att före den 1 juli 1964, kunna framlägga de förslag till organisatoriska förändringar inom landskontoren som är direkt betingade av övergången till ADB-system.

På kommittén i övrigt ankommande utredningsarbete m. m. får fullföljas av centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden. De sålunda återstående arbetsuppgifterna kan särskiljas i två huvudgrupper nämligen *dels* sådana som är direkt avhängiga av övergången till ADB-system och *dels* sådana som av annan anledning skall lösas i detta sammanhang. Även om de återstående arbetsuppgifterna kan fördelas på dessa två huvudgrupper, föreligger i många fall ett sådant inbördes sammanhang mellan de till grupperna hörande frågorna att de inte kan lösas helt separat.

Kommittén lämnar följande översikt över de olika ämnesområden och frågor, som inte beräknas vara slutbehandlade före den 1 juli 1964.

Grupp 1. Frågor som är direkt avhängiga av övergången till ADB-system

1. Systemarbete omfattande främst fullföljande av pågående system- och programmeringsarbete avseende fastighets-, befolknings- och skatteregistrering, lösande av vissa integrationsproblem i fråga om bl. a. allmän försäkring, sjömansskatt och allmän varuskatt samt lösande av vissa revisionsproblem;

2. Slutförande av förberedelser för och genomförande av försöksverksamheten;

3. Uppföljning av försöksverksamheten;

4. Förberedande och genomförande av övergången till ADB-system i riket i dess helhet;

5. Information och utbildning;

6. Upprättande av nytt förslag rörande vilka län som skall utrustas med datamaskiner;

7. Redogörelse för utfallet av försöksverksamhet m. m. avsedd att ligga till grund för definitivt beslut angående anskaffning av maskinutrustning av typ IBM resp. SAAB;

8. Utredning rörande lämpligheten av att använda hålremsutrustning jämsides med eller i stället för hålkortsutrustning;

9. Frågan om decentraliserad uppställning av stansutrustningen;

10. Lokalfrågornas lösande och uppföljning av arbeten vid om- och nybyggnader för datakontoren;

11. Anskaffnings-, installations- och underhållsfrågor avseende datakontorens maskinutrustning;

12. Utrednings- och författningsarbete avseende främst samtliga författningar inom folkbokförings-, taxerings- och uppbördsområdet jämte andra berörda författningsområden, sekretessfrågor, arkiveringsfrågor och taxefrågor;

13. Lokal skattemyndighets arbetsuppgifter och organisation.

Grupp 2. Frågor som inte är direkt avhängiga av övergången till ADB-system

1. En eventuell överflyttning från pastorsämbetena till andra myndigheter av bestyret med folkbokföringen. Vid bedömningen av denna fråga har att beaktas bl. a. följande problem, nämligen vilka skäl som talar för och emot en bortflyttning, till vilken myndighet i förekommande fall en överflyttning bör ske, en eventuell överflyttnings konsekvenser i fråga om pastoratsindelning m. m. jämte registerföring och avisering samt lagstiftningsfrågor;

2. Kyrkobokföringens ordnande, varvid bl. a. uppkommer följande frågor, nämligen församlingsbokens vara eller inte vara, utfärdande av personakter, arkivering av sådana akter, ministerialböcker och vissa icke-obligatoriska böcker och register, flyttningsanmälan fullgörande, prästbevis av olika slag samt aviseringsfrågor;

3. Mantalsskrivningens ordnande, varvid bl. a. uppkommer följande problem, nämligen mantalsblanketternas eventuella slopande, tidpunkten för mantalsskrivningen, mantalsskrivning baserad på faktiska kyrkobokföringen viss dag eller bosättningen viss dag, mantalsskrivning av personer med ofta växlande vistelseort, mantalsskrivningen av fastigheter samt processuella frågor;

4. Folkbokföringen i Stockholm, Göteborg och eventuellt några andra städer;

5. Medborgarkortsfrågan.

Vad beträffar tidpunkten för framläggandet av utredningar och förslag m. m. framhåller kommittén, att författningsändringar, som föranledes av

en övergång till ADB-system, bör träda i kraft den 1 januari 1968. Särskilda övergångsbestämmelser måste dock finnas, som möjliggör att ADB-systemet i viss utsträckning kan tillämpas redan under år 1967. Uppläggningsarbetena för den totala omläggningen beräknas skola påbörjas under hösten 1966. Erforderliga ändringar i författningar torde därför i möjligaste mån börja genomföras vid 1966 års riksdag. I detta sammanhang framhålls, att man bör räkna med en total omarbetning av folkbokföringsförordningen.

Organisation

Uppbördsorganisationskommittén består av ordförande och ytterligare fyra ledamöter, av vilka en tillika är kommitténs huvudsekreterare. Till kommittén har knutits 14 experter, av vilka för närvarande fyra är tjänstlediga från sina ordinarie tjänster för att på heltid biträda kommittén. Därjämte fullgör två biträdande sekreterare samt ytterligare ett antal personer heltidstjänstgöring hos kommittén.

De på kommittén vilande arbetsuppgifterna kan i princip uppdelas på fyra huvudgrupper nämligen: 1) utredningsarbete som närmast sammanhänger med det nya systemets utformning i materiellt hänseende liksom med övriga frågor av materiell natur, remisser, författningsarbete, betänkandeskrivning samt allmänna kanslifunktioner; 2) sådant arbete som sammanhänger med ADB-systemets utformning i stort och i detalj samt programmering m. m.; 3) sådant arbete som sammanhänger med ADB-systemets genomförande, såsom planering för försöksverksamhetens igångsättande och drift samt för det totala genomförandet; 4) information och utbildning.

Totalt uppgår den inom kommittén anställda personalen till ca 40 personer. Av dessa är flertalet tjänstlediga från befattningar inom den statliga förvaltningen, några från befattningar inom den kommunala förvaltningen och återstoden, ca 15 personer (inkl. skrivbiträdespersonal), anställda av kommittén. Hos kommittén tjänstgör därjämte för närvarande nio personer, vilka utlånats från dåvarande matematikmaskinnämnden. Maskinföretagen IBM och SAAB har för ifrågavarande arbetsuppgifter avdelat sammanlagt 16 personer, vilka fullgör sitt arbete hos kommittén.

Inklusive företagens personal arbetar således ca 65 personer med de kommittén åvilande arbetsuppgifterna. I stort sett samma personalstyrka beräknas åtminstone under de närmaste åren vara erforderlig för att nämnden skall kunna fullfölja kommitténs arbetsuppgifter. Därtill kommer den personal om ca 35 personer som erfordras för de arbetsuppgifter som överföres från riksbyrån, riksskattenämnden och centrala uppbornds-nämnden samt för allmänna kanslifunktioner.

I enlighet med vad kommittén tidigare angivit föreslår den att möjlighet skall finnas att under genomförandetiden förstärka centrala folkbokförings-

och uppborädsnämnden med ledamöter med erfarenhet av bl. a. organisations- och maskintekniska frågor. Därutöver anses behovet av expertis med särskild kännedom om förhållandena inom andra verksamhetsområden vara särskilt påtagligt under den tid, då detaljutformningen av ADB-systemet pågår. Man måste därför enligt kommittén räkna med att under nämnda tid till centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden ha knutet ett större antal experter än vad som sedermera blir erforderligt.

C. KOSTNADSBERÄKNINGAR

De av kommittén redovisade kostnadsberäkningarna avser budgetåret 1964/65. Kostnaderna bör enligt kommittén anslagsmässigt fördelas på sådant sätt, att de på nämnden belöpande kostnaderna redovisas under två anslag, förslagsvis benämnda Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden: Avlöningar och Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden: Omkostnader, samt att de på försöksverksamheten belöpande kostnaderna redovisas under ett särskilt anslag, förslagsvis benämnt Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden: Försöksverksamhet med datamaskiner för folkbokföring och uppborärd.

1. Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden: Avlöningar, förslagsanslag

Avlöningskostnaderna har beräknats till 2 879 100 kr. Beräkningen har skett utifrån följande förutsättningar: Posten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t omfattar arvode och, i förekommande fall, ersättning för mistade avlöningsförmåner till nämndens ordförande, vice ordförande och ytterligare sju ledamöter ävensom till tillkallade experter. Posten ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft omfattar bl. a. ersättningar dels till särskilt tillkallade sakkunniga dels ock till den under budgetåret beräknade erforderliga på personalförteckning icke uppförda personalen om ca 80 personer. Med hänsyn till osäkerheten av den gjorda uppskattningen rörande personalbehovet har ett marginaltillägg gjorts motsvarande kostnaden för avlöningar till 15 personer. Posten avlöningar till övrig personal omfattar avlöningar till den på personalförteckning uppförda personalen. Posten rörligt tillägg har beräknats på grundval av den närmast föregående posten.

Med beaktande härav erhåller avlöningsstaten följande utseende.

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t,
<i>förslagsvis</i>	104 400
2. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	2 440 000

3. Avlöningar till övrig personal, <i>förslagsvis</i>	230 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	103 900
	Summa kr. 2 879 100

2. Centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden:
Omkostnader, *förslagsanslag*

Beräkningen av omkostnadsanslaget har kommittén delvis baserat på uppskattningar som gjorts inom statistiska centralbyrån för att söka klarlägga folkbokföringsbyråns andel i ämbetsverkets motsvarande anslag samt på egna schablonmässiga uppskattningar. Vid beräkningen av posten övriga expenser har kommittén utgått från att inrättandet av centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden kräver vissa engångskostnader för anskaffning av inventarier m. m. Kommittén har därvid räknat med att nämnden övertar kommitténs inventarier i fråga om möbler och kontorsmaskiner m. m. samt att folkbokföringsbyråns möbelutrustning befinner sig i sådant skick att i det närmaste total nyanskaffning blir erforderlig. Beräkningen av anskaffningskostnaden ifråga, ca 265 000 kr., har genomgåts med expertis från statskontoret. Vid beräkningen av posten kursverksamhet m. m. har förutsatts, att initialkostnaden för iordningställande av kursmaterial m. m. faller på budgetåret 1964/65.

Omkostnadsstaten skulle enligt dessa beräkningar erhålla följande utseende.

Omkostnadsstat

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	5 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	75 000
3. <i>Expenser</i>	
a) Bränsle, lyse, vatten, <i>förslagsvis</i>	35 000
b) Övriga expenser, <i>förslagsvis</i>	415 000
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	10 000
5. Kursverksamhet m. m., <i>förslagsvis</i>	402 000
	Summa kr. 942 000

3. Centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden:
Försöksverksamhet med datamaskiner för folkbokföring och uppboörd, *förslagsanslag*

Under detta anslag upptas samtliga de kostnader som under budgetåret 1964/65 kan beräknas uppkomma för försöksverksamheten inom Stockholms och Östergötlands län. Avlöningskostnaderna och omkostnaderna framgår av följande stat.

a) Försöksverksamheten i B län

Avlöningar

1. Avlöningar, förslagsvis	323 000	323 000
----------------------------------	---------	---------

Omkostnader

1. Sjukvård m. m., förslagsvis	2 000	
2. Reseersättningar m. m., förslagsvis	2 000	
3. Expenser		
a) Bränsle, lyse, vatten, förslagsvis	9 000	
b) Övriga expenser, förslagsvis	50 000	
4. Övriga utgifter		
a) Maskinhyror, förslagsvis	593 000	
b) Transportkostnader, förslagsvis	1 000	
c) Stansning i service hos Stockholms stad, förslagsvis	25 000	
5. Anskaffning och underhåll av inventarier, förslagsvis	20 000	
6. Anskaffning av magnetband, förslagsvis	6 000	708 000

Summa för B län, kr. 1 031 000

b) Försöksverksamheten i E län

Avlöningar

1. Avlöningar, förslagsvis	223 000	223 000
----------------------------------	---------	---------

Omkostnader

1. Sjukvård m. m., förslagsvis	1 000	
2. Reseersättningar m. m., förslagsvis	8 000	
3. Expenser		
a) Bränsle, lyse, vatten, förslagsvis	12 000	
b) Övriga expenser, förslagsvis	45 000	
4. Övriga utgifter		
a) Maskinhyror, förslagsvis	735 000	
b) Transportkostnader, förslagsvis	1 000	
5. Anskaffning och underhåll av inventarier, förslagsvis	15 000	
6. Magnetband, förslagsvis	8 000	825 000

Summa för E län, kr. 1 048 000

Summa för B och E län, kr. 2 079 000

III. Remissyttranden

Beträffande centrala folkbokförings- och uppborrdsnämndens ämbetsbefattning och arbetsuppgifter ansluter sig de flesta remissinstanser till kommitténs förslag. Av de anförda synpunkterna må följande återges.

Statskontoret anser det riktigt, att centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden verkar för ett effektivt utnyttjande av länsstyrelsernas datamaskinanläggningar även för andra uppgifter än dem som faller inom nämndens område och att nämnden i sådana frågor samråder med statskontoret. Uppgifter om maskinutnyttjande bör därför fortlöpande tillhandahållas statskontoret av nämnden.

Ämbetsverket framhåller vidare, att det enligt nu framlagt förslag till central organisation på uppborrdsområdet synes vara möjligt att inordna löneskatteuppborrden i det allmänna uppborrdssystemet. I likhet med kommittén anser statskontoret, att den av dubbelbeskattningsakkunniga föreslagna löneskattenämnden med löneskattekontor (SOU 1962:59) inte bör inrättas, utan ifrågavarande arbetsuppgifter fördelas på centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden, länsstyrelser och lokala skattemyndigheter.

Intill dess att ett förslag om införande av definitiv källskatt föreligger finner däremot *länsstyrelsen i Malmöhus län*, att riksskattenämnden i första hand bör handlägga löneskatteärenden.

Riksrevisionsverket konstaterar, att postverkets särskilda funktion som uppborrdsorgan kan beräknas upphöra sedan uppborrden av den preliminära skatten för inkomståret 1967 avslutats. Vissa arbetsuppgifter av central karaktär i uppborrdsförandet föreslås därför skola överflyttas på centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden, främst den att ombesörja skatclearingen mellan länsstyrelserna. Verket är emellertid av den uppfattningen att ifrågavarande kassamässiga clearing bör kunna slopas genom lämpliga redovisningstekniska åtgärder och avser att närmare utreda denna fråga. Lämpligheten av att till nämnden överföra reklamationskontot från länsstyrelsen i Stockholms län kan enligt riksrevisionsverket ifrågasättas, enär det i huvudsak representerar en kassamässig funktion av den art som åligger de skatteredovisande myndigheterna, nämligen länsstyrelserna.

Handläggningen av ärenden enligt handräkningsavtalen mellan Sverige och de övriga nordiska länderna behandlas av några remissinstanser. *Riksskattenämnden* konstaterar sålunda, att den allttjämt skall handlägga sådana ärenden som avser delgivning av handlingar och införskaffande av uppgifter i beskattningsärenden. För respektive myndigheter i Danmark, Finland och Norge måste det enligt nämnden framstå såsom opraktiskt, att i handräkningsärenden ha att göra med flera svenska myndigheter. Riksskattenämnden förordar därför, att samtliga internordiska handräkningsärenden överföres till centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden.

En annan ståndpunkt intar däremot *länsstyrelserna i Östergötlands och Malmöhus län*. De av riksskattenämnden nu handlagda ärendena, som avser tillämpningen av handräckningsavtalen i skatteärenden bör enligt länsstyrelserna inte överflyttas till centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden. Dessa ärenden avser i huvudsak indrivning av skatt, vilket principiellt anses falla utanför nämndens verksamhetsområde.

Länsstyrelsen i Jämtlands län framhåller, att om den av polisberedningen i dess betänkande nr 9 föreslagna nämnden för exekutionsväsendets centrala organisation inrättas, torde böra övervägas om inte handräckningsärendena hör hemma inom dess ämbetsområde.

Beträffande centrala folkbokförings- och uppborädsnämndens tillsyn över folkbokförings- och uppborädsverksamheten i länen anför *länsstyrelsen i Malmöhus län*, att utformningen av förslaget till instruktion för nämnden ger nämnden större befogenheter än vad enbart ett överflyttande av riksbörans för folkbokföringen åligganden motiverar. Länsstyrelsen har inte några erinringar mot att den centrala nämnden får rätt att utöva tillsyn — även i vidsträckt bemärkelse — över göromål som har samband med driften av maskinanläggningarna. Samtidigt understryker den dock att ett flertal göromål vid debitering och uppborärd av skatt har ett sådant samband med länsstyrelsernas verksamhet att handläggningen av dessa göromål inte utan inskränkningar bör falla under nämndens tillsyn. Länsstyrelsen anser därför att förslaget till instruktion bör ändras så att därav framgår begränsningarna i nämndens tillsynsrätt över uppborärdsväsendet. Även *länsstyrelsen i Östergötlands län* anser, att området för nämndens befogenheter bör avgränsas tydligare, så att risken av kompetenskonflikt i förhållande till länsstyrelse och länsstyrelse underställd lokal skattemyndighet i möjligaste mån elimineras.

Liknande synpunkter framför *länsstyrelsen i Skaraborgs län*, som inte finner att kommittén anfört bärande skäl för en förhållandevis långtgående direktivrätt från nämnden gentemot bl. a. länsstyrelserna. För att verksamheten inom länsstyrelserna skall kunna bedrivas på ett rationellt sätt anses det fullt tillräckligt att nämnden — på samma sätt som riksskattenämnden på taxeringsområdet — genom vägledande råd och anvisningar främjar en riktig och enhetlig verksamhet. Om likväl en viss direktivrätt anses oundgängligen erforderlig, bör denna rätt enligt länsstyrelsens mening begränsas att gälla endast driften vid datamaskinanläggningarna. Länsstyrelsen ställer sig även tveksam till en särredovisning av datakontorens kostnader i länsstyrelsernas avlönings- och omkostnadsbokföring. I detta sammanhang ifrågasätter länsstyrelsen om inte den erforderliga överblicken över datakontorens ekonomi bör kunna erhållas med utgångspunkt från ett fåtal lättillgängliga fakta, t. ex. antalet årsarbetskrafter på kontoret eller antalet ianspråktaga magnetband eller hålkort.

Statstjänstemännens riksförbund understryker betydelsen av en klar

gränsdragning mellan centrala folkbokförings- och uppborädsnämndens och länsstyrelsernas uppgifter i personalutbildningsfrågor.

Enligt *domkapitlet i Linköpings stift* bör en gränsdragning även göras mellan domkapitlets och andra myndigheters skyldigheter beträffande kyrkobokföringen.

Beträffande fördelningen av uppgifter mellan centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden och statistiska centralbyrån ifrågasätter *länsstyrelsen i Norrbottens län* om inte för erhållande av ett enhetligt och rationellt uppgiftslämnande samtliga uppgifter avseende folkbokföringen borde kunna överlämnas till centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden och att nämnden och statistiska centralbyrån sinsemellan bestämde fördelningen.

Statistiska centralbyrån understryker, att det kommer att innebära en påfrestning för regionala och lokala folkbokföringsorgan att inrätta sig efter det nya ADB-systemet. Detta gäller särskilt om nya principer införes för den lokala folkbokföringen. Mot bakgrunden härav framhåller centralbyrån angelägenheten av att centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden beredes erforderlig frihet att närmare bestämma tidschemat för utredningen av de frågor som sammanhänger med ADB-systemet.

Delegationen för statistikfrågor berör frågan om en effektiv samordning av de statistiska och administrativa rutinerna. Det är enligt delegationen angeläget, att den decentraliserade organisationen av databehandlingen inom folkbokförings- och uppborädsväsendet inte leder till en splittring av statistikproduktionen. Ansvar för statistisk bearbetning och statistiskt utnyttjande av folkbokförings- och uppboräds materialet måste därför åvila centralbyrån, vare sig det är fråga om en i egentlig mening officiell statistik eller det är fråga om specialbearbetningar utförda i form av service till särskilda konsumenter. Detta bör enligt delegationen framgå av nämndens instruktion liksom också att nämnden skall samråda med statistiska centralbyrån i frågor, som kan beröra statistikproduktionen.

Överståthållarämbetet erinrar om att ämbetet enligt uppborädsreglementet för Stockholm har att fastställa formulär till debiteringslängd, debetsedel och uppboräds kort. Ämbetet ifrågasätter om inte dessa uppgifter bör överföras till centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden. I varje fall anses den ändringen böra vidtas, att fastställandet av formulären bör ske efter samråd med nämnden och inte som f. n. efter samråd med generalpoststyrelsen.

Beträffande kommitténs förslag till o r g a n i s a t i o n för centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden berör vissa remissinstanser nämndens sammansättning.

Statskontoret framhåller sålunda riktigheten av att nämndens ordförande eller vice ordförande fungerar som heltidstjänstgörande och verkställande chef med ansvar för hela verksamhetens bedrivande.

Statistiska centralbyrån tar upp frågan om ansvaret för det dagliga arbetet inom nämndens kansli och samordningen av arbetet byråerna emellan. Centralbyrån framhåller att ledamöterna, var och en med sin huvudsakliga gärning förlagd till andra områden, en ordförande med uppdraget som bisyssla eller en med det dagliga arbetets detaljer belastad byråchef inte kan samla sig till den överblick och den inriktning av arbetet efter större linjer som erfordras, för att förväntningarna om nämndens effektivitet skall kunna infrias. Frågan om chefsansvaret bör därför enligt centralbyrån erhålla en positiv lösning. Centralbyrån erinrar vidare om att den i tidigare yttrande framhållit, att nämnden skulle vara bättre betjänt av att kunna förordna en person med sakkunskap i kyrkobokföringsfrågor att såsom expert biträda nämnden och dess kansli än av att ha någon med denna sakkunskap som ledamot. Enligt den föreslagna instruktionen för centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden skall en av ledamöterna äga särskild insikt och erfarenhet i folkbokföringsfrågor. Detta synes innebära, att även sakkunskap inom andra folkbokföringsområden än kyrkobokföringen kan bli representerad. Centralbyrån vidhåller sin åsikt, men vill inte motsätta sig att frågan löses på det sättet, att nämnden både skall ha tillgång till expertis i kansliarbetet och en folkbokföringskunnig ledamot.

Ämbetsverket framhåller även ADB-systemets genomgripande konsekvenser för bearbetningsprocessen inom viktiga statistikgrenar och behovet av en samordning mellan denna verksamhet och registreringsverksamheten. Kommittén har ansett behovet bliva tillräckligt tillgodosett genom en till nämnden knuten expert och en instruktionsbestämmelse om samråd. Centralbyrån finner detta vara en otillräcklig ersättning för den nuvarande ordningen, enligt vilken folkbokförings- och statistikfrågor handläggs inom ett och samma ämbetsverk, och yrkar att bli representerad i nämnden genom en ledamot, åtminstone under uppläggningskedet.

Liknande synpunkter anföres av *delegationen för statistikfrågor*, som betonar att statistiska centralbyrån bör vara representerad i nämnden vid behandling av frågor som kan beröra statistikproduktion. Om detta behov skulle tillgodoses genom en expert bör det i instruktionen för nämnden uttryckligen anges att det skall finnas en till nämnden knuten expert representerande statistikproduktionens intressen.

Domkapitlen i Karlstads och Luleå stift anser, att en av nämndens ledamöter bör äga särskild insikt i och erfarenhet av kyrkobokföringsfrågor.

Enligt *TCO:s statstjänstemannasektion* bör de tre ledamöter, som skall vara erfarna och kunniga i arbetsförhållanden, utses efter förslag av arbetsmarknadens huvudorganisationer.

Rörande centrala folkbokförings- och uppborädsnämndens kansliorganisation framhåller *statskontoret*, att detaljorganisationen av nämndens kansli, såvitt nu kan bedömas, förefaller rimlig. Ämbetsverket förutsätter dock,

att när den nya nämndens verksamhet normaliserats, en organisationsundersökning göres för fastställande av sektionsindelning och arbetsfördelning mellan sektionerna samt en detaljerad personalorganisation.

Statistiska centralbyrån konstaterar att dess folkbokföringsbyrå synes komma att ingå i nämnden med i huvudsak oförändrad personaluppsättning, dock med avstående av viss personal till tekniska byrån. Ämbetsverket framhåller emellertid, att personalbehovet för de närmaste åren måste bedömas med tveksamhet. Centralbyrån har tidigare fäst uppmärksamheten på den eftersläpning i arbetsuppgifterna och den tunga arbetsbörda på de högre tjänsterna som blivit följderna av personalknapphet. Byrån torde därför inte kunna övergå till nämnden helt utan arbetsbalanser. Vid sidan av det löpande arbetet skall personalen hos nämnden undergå utbildning för att bli införsatt i det nya folkbokföringssystemet. Personalen måste dessutom, såväl för egen information som för att kunna bidra med sin erfarenhet, ha möjlighet att fortlöpande följa nämndens utredningsarbete. Det är därför enligt centralbyrån angeläget att personalramen även under de närmaste åren skall kunna bli föremål för justeringar efter hand som behov därav yppar sig.

Domkapitlet i Växjö stift, Sveriges akademikers centralorganisation och TCO:s statstjänstemannasektion anser folkbokförings- och uppborärendena vara så skilda till sin natur, att den administrativa byrån bör uppdelas på två byråer — en folkbokföringsbyrå och en uppboräbyrå. TCO:s statstjänstemannasektion föreslår i detta sammanhang, att uppboräbyrån förutom uppboräfrågor bör handlägga maskin- och utbildningsfrågorna inom nämnden. Arbetsuppgifterna för ekonomisektionen inom den tekniska byrån anses böra uppdelas mellan statskontoret och länsstyrelserna. Vidare anses verksamheten inom systemsektionen böra överflyttas till statskontoret.

Även *länsstyrelsen i Norrbottens län* ifrågasätter om inte en särskild byrå för uppborärenden redan från början bör inrättas. Enligt *domkapitlet i Linköpings stift* bör en särskild byrå för folkbokföringen inrättas och till denna knyts en expert för kyrkobokföringsfrågor.

Riksarkivet utgår från att nämnden i erforderlig utsträckning kommer att anlita experter på arkivfrågor.

Svenska arbetsgivareföreningen ifrågasätter funktionsdugligheten hos den av kommittén föreslagna organisationen av den tekniska byrån. Även om byrån organiseras på tre sektioner, kan avsevärda svårigheter väntas uppstå för den byråchef som skall administrera både de tekniska och ekonomiska funktionerna inom denna byrå, på vilken faller såväl produktionen av data som det ekonomiska ansvaret för verksamheten. Föreningen ifrågasätter, om det inte vore praktiskt att flytta ekonomisektionen från den tekniska byrån. Därvid skulle ekonomi- och personalärenden, där givetvis utbildningsfrågorna har väsentlig betydelse, handläggas inom en

byrå, förslagsvis kallad den ekonomiska, som skulle sortera direkt under kansliets ledning.

Länsstyrelsen i Östergötlands län finner det inte uteslutet, att huvuddelen av utbildnings- och organisationsfrågorna, sedan ADB-verksamheten väl kommit i gång, kan avlastas centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden. Dessa frågor skulle då överföras till andra härför lämpliga organ — länsstyrelsernas utbildningsnämnd respektive statskontoret. Med hänsyn härtill ifrågasätter länsstyrelsen, om de planerade utbildnings- och organisationssektionerna bör ingå i kansliets fasta organisation. Det torde i stället enligt länsstyrelsen böra övervägas att till nämndens kansli under tiden för genomförandet av ADB-systemet anknyta expertgrupper med huvudsaklig uppgift att handha utbildnings- och organisationsfrågor.

Samordningen av utbildningsverksamheten med andra statliga organ, såsom statskontoret, länsstyrelsernas utbildningsnämnd samt det reguljära yrkesutbildningsväsendet synes enligt *TCO:s statstjänstemannasektion* föga ha beaktats av kommittén. Organisationen hävdar, att vidareutbildningen för personalen vid de statliga ADB-anläggningarna i huvudsak bör läggas inom den offentliga yrkesundervisningen. Den av kommittén föreslagna utbildningssektionen anses därför böra reduceras till att omfatta en utbildningsledare inom en av nämndens byråer. Denne utbildningsledare skulle då få till uppgift att i samråd med statskontoret och skolverket planera erforderlig utbildning för personal inom nämndens område.

En liknande ståndpunkt intas av *länsstyrelsernas utbildningsnämnd*. Såvitt gäller den utbildning som måste ske under genomförandetiden har utbildningsnämnden inga erinringar mot förslaget. Med hänsyn till den nu pågående utvecklingen inom datatekniken ifrågasätter utbildningsnämnden emellertid om inte ett centralt, hela statsförvaltningen överspännande utbildningsorgan bör tillskapas inom detta område. I vart fall synes det nämnden som om det — mot bakgrund av den oklarhet, som råder beträffande utbildningsbehovet efter genomförandetiden — skulle vara mindre välbetänkt att låsa fast utbildningen inom centrala folkbokförings- och uppbördsnämndens förvaltningsområde på det sätt som skett i kommitténs instruktionsförslag.

Vissa remissinstanser har berört personal- och utbildningsfrågor. Sålunda konstaterar bl. a. *statskontoret, statistiska centralbyrån, länsstyrelserna i Södermanlands, Malmöhus, Skaraborgs och Norrbottens län, domkapitlet i Luleå stift, Föreningen Sveriges kronokamrerare och Statstjänstemännens riksförbund* med tillfredsställelse att kommittén allvarligt betonat behovet av en intensiv utbildningsverksamhet.

Statstjänstemännens riksförbund konstaterar med oro, att kommittén inte berört frågan om inlemmande av bl. a. de nuvarande föreståndarna för postverkets skatteavdelningar i den nya organisationen. Dessa tjänstemän,

som alla genomgått postassistents- eller postexpeditörskurs, har en mångårig erfarenhet från arbete med skatteuppbörd och skattebokföring och innehar samtliga ordinarie tjänst i postverket. Förbundet finner det anmärkningsvärt, att kommittén f. n. inte synes planera att ta i anspråk denna personal, som med en viss vidareutbildning skulle komma att utgöra en mycket värdefull tillgång för den nya organisationen. Vidare erinrar förbundet om att kommittén i sitt principbetänkande föreslagit, att en särskild delegation skulle tillsättas för handläggning av de personalproblem som kan uppkomma i samband med den nya organisationen av folkbokförings- och uppbördsväsendet. Förbundet understryker angelägenheten av att en sådan delegation snarast tillsättes. Dessutom kräver förbundet, att överläggningar om utbildning och eventuell omplacering av berörd personal kommer till stånd samt att den personal, som berörs av omorganisationen, erhåller information i ärendet.

Beträffande centrala folkbokförings- och uppbördsnämndens lokalfråga och lokalisering på längre sikt har *lokaliseringsutredningen rörande statlig verksamhet* inte kunnat finna något avgörande skäl för en förläggning till Stockholms-området. I princip anser utredningen, att nämnden i fråga om samarbetsbehovet med den centrala statsförvaltningen i övrigt inte skiljer sig från andra statliga verksamhetsgrenar, för vilka utredningen ansett en utflyttning möjlig att genomföra.

När det gäller frågan om lokaler för nämnden finner *byggnadsstyrelsen* det naturligt, att nämnden förlägges i nära anslutning till en datamaskin-anläggning av den typ som avses för länsstyrelsernas datakontor. Styrelsen föreslår även, att nämnden skall åläggas att yttra sig över framställningar i lokalfrågor för datakontoren, innan sådana ärenden anhängiggöres hos byggnadsstyrelsen.

Kommitténs *författningsförslag* har i regel godtagits eller lämnats utan erinringar av remissinstanserna. I några yttranden har dock andra synpunkter på uppbördsförordningens utformning framförts.

I fråga om kompetenskrav för den föreslagna nämndens ordförande och vice ordförande framhåller *kammarrätten* följande.

Enligt förslaget skall de kompetenskrav, som i 72 § uppbördsförordningen uppställts för ordföranden och vice ordföranden i centrala uppbördsnämnden, icke gälla för dem, som kommer att inneha motsvarande funktioner i centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden. Som skäl härför har kommittén åberopat att några formella kompetenskrav beträffande ordförande och vice ordförande i statliga nämnder numera sällan uppställs. Emellertid må i detta sammanhang framhållas följande. I 19 § andra stycket taxeringsförordningen och 74 § andra stycket förordningen om allmän varuskatt föreskrives formella kompetenskrav för ordförande och vice ordförande i riksskattenämnden. Ordföranden skall vara lagfaren. Enligt nämnda stadgande i taxeringsförordningen skall vice ordföranden vara

lagfaren eller ha avlagt examen vid handelshögskola. Både ordföranden och vice ordföranden skall dessutom jämlikt samma stadgande vara erfarna i domarvärv eller i administrativ verksamhet. Vid handläggningen av ärende enligt förordningen om allmän varuskatt skall dock vice ordföranden jämlikt nyssnämnda stadgande i samma förordning vara såväl lagfaren som erfaren i domarvärv eller i administrativ verksamhet, d. v. s. ha samma formella kompetens som ordföranden.

Med hänsyn bland annat till centrala folkbokförings- och uppborädsnämndens uppgift att uppmärksamma inadvrtenser och ofullkomligheter i den materiella lagstiftningen på folkbokförings- och uppborädsområdet anser kammarrätten att krav på såväl lagfarenhet som erfarenhet i domarvärv eller i administrativ verksamhet bör uppställas både för ordföranden och för vice ordföranden i nämnden.

Skulle sådana kompetenskrav likväl anses alltför rigorösa synes emellertid lägre kompetenskrav än vad för närvarande gäller för ordförande och vice ordföranden i centrala uppborädsnämnden icke böra införas för motsvarande befattningar i den tilltänkta centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden.

Även riksskattenämnden förordar — bl. a. med hänsyn till de för näringslivet ömtåliga avgörandena i fråga om utlämnande av kontrolluppgifter enligt handräckningsavtal mellan Sverige och de nordiska länderna — att krav bör uppställas på att ordföranden och vice ordföranden i nämnden skall vara lagfarna och erfarna i domarvärv eller i administrativ verksamhet. Tveksamhet mot att slopa kompetenskravet uttalas även av *länsstyrelsen i Norrbottens län*.

I några yttranden berörs gränsdragningen mellan riksskattenämndens och den föreslagna nämndens arbetsuppgifter.

Enligt förslaget skall centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden efter samråd med riksskattenämnden fastställa källskatttabeller och de värden å naturaförmåner i form av kost och bostad eller endera av dessa förmåner, som skall ligga till grund för uttagandet av källskatt. *Överståthållarämbetet* anser att fastställande av skatttabeller är beroende av fastställandet av värdet på naturaförmåner och att sistnämnda fastställande i själva verket är en anvisning för taxeringsarbetet. Ämbetet föreslår därför att dessa arbetsuppgifter även framdeles skall ankomma på riksskattenämnden. *Länsstyrelsen i Malmöhus län* uttalar sig i samma riktning. *Riksskattenämnden* uttalar beträffande fastställandet av källskatttabellerna, att utarbetandet av tabellerna huvudsakligen innefattar endast räknearbete. Egentligt behov av samråd rörande tabellerna föreligger inte. Nämnden, som inte framför några erinringar mot att tabellernas fastställande överföres till centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden, förordar därför att bestämmelsen om samråd med riksskattenämnden får utgå. I fråga om fastställandet av värdet på naturaförmåner som skall ligga till grund för uttagandet av källskatt anser nämnden, att värderingen av förmånerna vid preliminärbeskattningen har sådant samband med deras värdering vid taxeringen att övervä-

gande skäl talar för att värdena även i fortsättningen skall fastställas av riksskattenämnden. Om likväl fastställandet av dessa värden anses böra tillkomma centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden bör, med hänsyn till de intressen riksskattenämnden har att bevaka, fastställandet ske i (enligt förslaget »efter») samråd med riksskattenämnden. Även *länsstyrelsen i Östergötlands län* förordar att naturaförmånernas värdering i källskattehänseende även i framtiden handhas av riksskattenämnden.

Länsstyrelserna i Östergötlands och Malmöhus län ifrågasätter slutligen om icke fastställandet av formulär till preliminär självdeklaration även framdeles bör ske av riksskattenämnden.

IV. Departementschefen

Med bifall till propositionen 1963: 32 har riksdagen (SU 41; rskr 101) beslutat, att automatiska datamaskiner skall införas som hjälpmedel inom folkbokföringen och för arbetet med bl. a. uppbörd och redovisning av de direkta skatterna. Beslutet innebär, att länsstyrelserna med vissa undantag skall förses med egna datamaskinanläggningar. Dessa anläggningar skall ersätta länsstyrelsernas nuvarande adresseringsmaskiner och de hos postverkets skatteavdelningar befintliga hålkortsmaskinerna. Skatteavdelningarnas arbetsuppgifter skall i samband härmed överföras till länsstyrelserna. Vid de länsstyrelser som förses med datamaskinanläggningar skall inom landskontoret inrättas en ny sektion, benämnd datakontoret.

Den centrala ledningen av och tillsynen över folkbokförings- och uppbördsverksamheten skall enligt statsmakternas beslut fr. o. m. den 1 juli 1964 ankomma på ett nyinrättat organ, centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden. Till den nya nämnden skall överföras de uppgifter som nu ankommer på centrala uppbördsnämnden och statistiska centralbyråns folkbokföringsbyrå.

När statsmakterna förra året hade att ta ställning till organisationen för folkbokförings- och uppbördsväsendet, godtogs i princip en av uppbördsorganisationskommittén framlagd organisationsskiss till den nya folkbokförings- och uppbördsnämnden. Det skulle emellertid ankomma på kommittén att lägga fram ett detaljerat förslag till nämndens organisation. Kommittén har nu redovisat sitt förslag rörande den nya nämndens uppgifter och organisation.

Vid min anmälan av den förut nämnda propositionen 1963: 32 framhöll jag, att vid utarbetandet av förslag till organisation för centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden borde tillses att klara gränser drogs mellan nämndens och länsstyrelsernas befogenheter och skyldigheter. Mot denna bakgrund har kommittén uttalat, att länsstyrelserna självfallet även i fortsättningen bör ha ansvaret för folkbokförings- och uppbördsverksamheten i

länen. Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden skall å sin sida svara för att länsstyrelserna erhåller de föreskrifter och instruktioner samt råd och anvisningar som erfordras för att verksamheten skall kunna bedrivas i enhetliga och rationella former.

När det gäller överföring av uppgifter från andra centrala organ innebär kommitténs förslag, att centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden på folkbokföringsområdet i stort sett skulle överta de uppgifter som nu åvilar statistiska centralbyrån i egenskap av riksbyrå för folkbokföringen. Inom uppborädsområdet skulle nämnden svara för de centrala uppgifter som nu fullgöres av postverket och centrala uppborädsnämnden samt vissa av riksskattenämndens åligganden. Beträffande avgränsningen mot riksskattenämnden har kommittén ansett att principen bör vara att ärenden som rör taxeringsförfarandet skall hänföras till riksskattenämnden och ärenden som avser debiterings- och uppborädsförandet till centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden.

Från de nu angivna utgångspunkterna har kommittén föreslagit, att ämbetsbefattningen för centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden generellt sett skall anges så, att nämnden skall handlägga centrala uppgifter inom och utöva tillsyn över dels folkbokföringsväsendet och dels uppborädsväsendet i vad detsamma avser debitering och uppborärd av skatt enligt uppborädsförordningen. Målet för nämndens verksamhet skall vara att ernå en riktig och enhetlig tillämpning av folkbokförings- och uppborädsförfattningarna samt ett ändamålsenligt och ekonomiskt folkbokförings- och uppboräds-system. Den närmare beskrivningen av nämndens uppgifter har kommittén redovisat i ett förslag till instruktion för nämnden.

Den av kommittén angivna omfattningen av nämndens uppgifter har — med några undantag till vilka jag återkommer i det följande — i huvudsak godtagits av de hörda remissinstanserna. Flera länsstyrelser har dock ansett, att nämndens befogenheter gentemot länsstyrelserna bort begränsas och klarare preciseras.

Jag vill för min del framhålla, att det primära ansvaret för folkbokförings- och uppborädsverksamheten måste ligga på länsplanet. Även om jag har förståelse för de från länsstyrelserna framförda synpunkterna, vill jag emellertid understryka, att den genomgripande omdaning av folkbokförings- och uppborädsväsendet som datareformen innebär, kräver en mera långtgående systematisering av arbetsrutinerna än vad som hittills varit erforderlig. Om syftet med reformen skall uppnås, måste den centrala nämnden ingående kunna följa och ge anvisningar för verksamheten vid datakontoren. System- och programmeringsarbetet måste ges en enhetlig utformning och även de manuella arbetsrutinerna måste anpassas till datateknikens krav. Jag kan därför i allt väsentligt ansluta mig till kommitténs synpunkter rörande nämndens tillsyns- och rådgivningsuppgifter, när det gäller folkbokförings- och uppborädsverksamheten i länen. Likaledes anslu-

ter jag mig i huvudsak till vad kommittén föreslagit rörande redovisningen av kostnaderna för datamaskinanläggningarna och utnyttjandet av dessa anläggningar.

Vid remissbehandlingen av kommitténs förslag har särskilt gränsdragningen gentemot riksskattenämnden uppmärksamats. Två frågor har härvid kommit i blickpunkten. Den ena gäller handläggningen av ärenden som avser tillämpningen av avtal mellan Sverige och främmande makt angående handräckning i skatteärenden. Sådana ärenden handlägges nu i vad de avser Danmark, Finland och Norge av riksskattenämnden. Vissa av dessa ärenden är enligt kommittén av den art att de mera faller inom centrala folkbokförings- och uppborädsnämndens än inom riksskattenämndens område. Kommittén har därför föreslagit, att dessa ärenden överföres till den nya nämnden. Såsom riksskattenämnden själv påpekat skulle denna emellertid ha kvar ärenden, som avser delgivning och införskaffande av uppgifter.

I likhet med riksskattenämnden anser jag det önskvärt, att samtliga ärenden rörande tillämpningen av de ifrågavarande handräckningsavtalen kan handläggas inom en myndighet. Jag föreslår därför, att dessa uppgifter i sin helhet överföres till centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden.

Härutöver bör ärenden, som innebär tillämpning av handräckningsavtal med andra länder än de tre förut nämnda och som f. n. handlägges inom finansdepartementet, även kunna överföras till centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden. Detta förutsätter, att överenskommelse i förekommande fall träffas med vederbörande främmande stat. Erforderligt bemyndigande torde emellertid redan nu böra utverkas av riksdagen.

Den andra gränsdragningsfrågan gäller fastställandet av preliminärskatttabeller och de värden å naturaförmåner som skall ligga till grund för uttagandet av preliminärskatt. Enligt kommitténs förslag skall dessa uppgifter ankomma på centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden. Riksskattenämnden och flera länsstyrelser anser dock, att fastställandet av värdena å naturaförmåner alltjämt bör ankomma på riksskattenämnden. Enligt min mening har den ifrågavarande uppgiften ett nära samband med upprättandet av preliminärskatttabellerna. Jag förordar därför att fastställandet av värden å naturaförmåner skall ankomma på centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden men att detta skall ske i samråd med riksskattenämnden. Vidare delar jag den av några remissmyndigheter framförda tanken, att uppgiften att fastställa formulär till preliminär självdeklaration bör kvarligga hos riksskattenämnden.

Ytterligare några frågor, som aktualiserats vid remissbehandlingen av kommitténs förslag, vill jag här beröra. I anledning av vad riksrevisionsverket anfört om slopande av skatteclearingen mellan länsstyrelserna vill jag framhålla, att jag är ense med verket om att denna fråga närmare bör övervägas. Vidare ansluter jag mig till överståthållarämbetets förslag om att de

formulär till debiteringslängd, debetsedel och uppbörds kort, som nu fastställs av ämbetet, i stället bör fastställas av centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden.

Med de nu angivna ändringarna kan jag i huvudsak godta uppbördsorganisationskommitténs förslag rörande centrala folkbokförings- och uppbördsnämndens uppgifter. Den närmare beskrivningen av nämndens uppgifter — i den mån dessa inte är reglerade i författning — torde på sedvanligt sätt få ske genom den instruktion, som Kungl. Maj:t fastställer för nämnden. Jag anser mig därför inte i detta sammanhang böra gå in på detaljerna i kommitténs förslag.

En fråga vill jag emellertid särskilt beröra, nämligen utbildningsverksamheten. Som kommittén framhållit kommer övergången till automatisk databehandling att medföra en nära nog fullständig omläggning av de hithörande arbetsrutinerna hos länsstyrelser och lokala skattemyndigheter. Även andra myndigheter berörs härav, bl. a. pastorsämbetena. Om denna reform skall kunna genomföras, krävs en omfattande information och utbildning av den berörda personalen. Erfarenheten visar att övergången till automatisk databehandling inom skilda områden i väsentlig grad underlättas genom en väl tillrättalagd utbildning och information för alla personalkategorier. Det är enligt min mening naturligt, att ansvaret för och ledningen av utbildningsverksamheten i detta fall kommer att åvila centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden. De allmänna riktlinjer som kommittén angett för informations- och utbildningsverksamheten under genomförandetiden finner jag lämpliga.

Självfallet är behovet av information och utbildning särskilt påtagligt under tiden för genomförandet av datareformen. Även därefter kommer emellertid utbildning och information att inta en framträdande plats i arbetet med ledning av folkbokförings- och uppbördsverksamheten. Omfattningen och inriktningen av denna verksamhet synes dock inte nu kunna närmare bedömas. Densamma måste givetvis anpassas efter den aktuella situationen. Det bör därför ankomma på nämnden att sedermera dra upp närmare riktlinjer för den fortsatta utbildningsverksamheten.

När centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden träder i verksamhet den 1 juli i år, kommer den att få överta uppbördsorganisationskommitténs återstående uppgifter. Förutom att vara centralt lednings- och tillsynsorgan för folkbokföringen och uppbörden kommer nämnden alltså att under de närmaste åren även få svara för utrednings- och planeringsarbetet för genomförandet av datareformen och för ledningen av den nu pågående försöksverksamheten med automatiska datamaskiner i Stockholms och Östergötlands län. Mot de allmänna riktlinjer, som kommittén uppdragit för det fortsatta utredningsarbetet — innefattande jämväl för Kungl. Maj:ts beslut angående maskinanskaffningen erforderlig utredning — har jag ingen erinran. Jag förutsätter, att i förekommande fall samråd sker med stats-

kontoret. I övrigt vill jag understryka angelägenheten av att erforderliga förslag kan framläggas i sådan tid att reformen inte fördröjes.

Liksom tidigare förutsatts bör man utgå från att det nya systemet för arbetet inom folkbokförings- och uppbördsväsendet i sina huvuddrag skall tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1968.

Jag övergår härefter till frågan om centrala folkbokförings- och uppbördsnämndens sammansättning och kansliorganisation.

Enligt uppbördsorganisationskommitténs förslag skall nämnden bestå av ordförande, vice ordförande samt ytterligare minst fem ledamöter. Av ledamöterna skall två ha sakkunskap på folkbokförings- och uppbördsområdena och tre ha erfarenhet av arbetsförhållanden. Nämndens ordförande eller vice ordförande skall på heltid ägna sig åt nämndens arbete. Mot kommitténs förslag har erinringar gjorts bl. a. av de remissinstanser, som företräder den statistiska verksamheten. Dessa har ansett, att i nämnden även bör ingå en ledamot som företräder statistikproduktionen. Därjämte har från några domkapitels sida invänts att en av ledamöterna särskilt bör representera kyrkobokföringen. I sistnämnda avseende har dock statistiska centralbyrån ansett behovet av sakkunskap kunna tillgodoses genom att en expert i kyrkobokföringsfrågor knytes till nämnden.

För egen del vill jag rörande nämndens sammansättning framhålla, att jag finner det riktigt, att nämndens ordförande åtminstone under genomförandetiden och tiden närmast därefter skall fullgöra heltidstjänstgöring för nämnden och att han ansvarar för verksamheten såsom en verkschef. Såväl genomförandet av den ifrågakvarande omorganisationen av folkbokförings- och uppbördsväsendet som den fortsatta centrala ledningen under den närmaste tiden därefter kommer att medföra så omfattande och krävande ställningstaganden från nämndens sida att ordföranden fortlöpande bör följa och leda verksamheten. Det vidlyftiga utrednings- och organisationsarbete, som särskilt under de närmaste åren kommer att krävas för att fullfölja datareformen, kan enligt min mening motivera att eventuellt ytterligare någon av nämndens ledamöter under en kortare övergångstid kan knytas till nämnden med heltidstjänstgöring.

Beträffande nämndens sammansättning i övrigt anser jag i likhet med kommittén, att nämnden utöver ordföranden och vice ordföranden bör utgöras av minst fem ledamöter. Under genomförandetiden räknar jag med att nämnden kan behöva förstärkas med några ledamöter med speciell erfarenhet av datamaskintekniska, organisatoriska och administrativa frågor. Jag utgår liksom kommittén från att ledamöterna kommer att representera erfarenhet från olika områden, som är av betydelse för nämndens verksamhet. Någon direkt föreskrift härom anser jag dock inte i detta sammanhang erforderlig.

När det gäller samordningen av centrala folkbokförings- och uppbörds-

nämndens verksamhet med den statliga statistikproduktionen är det självfallet angeläget att den nära samverkan som nu kunnat ske genom att riksbyrån för folkbokföringen varit inordnad i statistiska centralbyrån kan fortsätta. Detta bör, som kommittén också föreslagit, komma till uttryck i nämndens instruktion genom en föreskrift om samråd med centralbyrån i hithörande frågor. Vid behov kan till nämnden knytas en expert på statistiska frågor.

Sammanfattningsvis föreslår jag alltså, att nämnden skall bestå av ordförande, vice ordförande samt det antal ledamöter, dock minst fem, som Kungl. Maj:t bestämmer. För ledamöterna bör utses erforderligt antal suppleanter.

I detta sammanhang vill jag även beröra den av bl. a. kammarrätten och riksskattenämnden upptagna frågan om formella kompetenskrav för ordföranden och vice ordföranden. Såsom kommittén och remissinstanserna erinrat om gäller f. n. att ordföranden och vice ordföranden i centrala uppborðsnämnden skall vara lagkunniga och erfarna i domarvärv, allmänna eller administrativa, eller eljest väl kvalificerade för sin uppgift. Även i fråga om ordföranden och vice ordföranden i riksskattenämnden är formella kompetenskrav uppställda.

Såsom kommittén erinrat om föreskrives numera som regel inte några formella kompetenskrav för uppdrag och tjänster inom statsförvaltningen. Några särskilda skäl att frångå denna princip synes i förevarande fall inte föreligga. Som framgått av vad jag nyss anfört rörande kompetensvillkoren för centrala uppborðsnämnden föreligger inte heller för denna något absolut villkor om lagfarenhet för ordföranden och vice ordföranden. I likhet med kommittén anser jag därför, att några i författning intagna kompetenskrav för ordförande och vice ordförande i centrala folkbokförings- och uppborðsnämnden inte bör uppställas.

Vad beträffar centrala folkbokförings- och uppborðsnämndens kansliorganisation har uppborðsorganisationskommittén övervägt huruvida folkbokförings- och uppborðsfrågorna skulle förläggas till skilda byråer. Kommittén har dock inte ansett det möjligt att f. n. med tillräcklig grad av säkerhet bedöma omfattningen av uppgifterna. Den har därför stannat för att föreslå, att folkbokförings- och uppborðsärendena tills vidare sammanföres till en byrå, benämnd administrativa byrå. Denna byrå skulle vara uppdelad på en folkbokförings- och en uppborðssektion. Från flera remissinstansers sida har dock yrkats på att två särskilda byråer borde inrättas för de nu ifrågasvarande ärendena.

Såsom kommittén framhållit kan man räkna med att de ärenden på folkbokföringens område, som kommer att överföras till den nya nämnden, blir av i stort sett samma omfattning som de som nu åvilas statistiska centralbyråns folkbokföringsbyrå. Härtill kommer de förhållandevis omfattande uppborðsärendena. De uppgifter, som skall handläggas av den föreslagna

administrativa byrån, blir alltså betydande. Liksom kommittén anser jag dock att det ännu inte föreligger tillräckligt underlag för att bedöma den framtida omfattningen av dessa uppgifter. Jag är därför inte beredd att förorda någon delning av ärendena på skilda byråer utan föreslår i likhet med kommittén att dessa ärenden förläggas till en administrativ byrå. Denna bör som kommittén förutsatt arbeta på två sektioner, nämligen en för folkbokföringsärenden och en för uppborärenden.

Under de närmaste åren kommer nämnden emellertid såväl på folkbokförings- som uppborässidans att få en rad uppgifter i samband med datareformens genomförande. Till större delen torde dessa uppgifter, såsom jag närmare kommer till i det följande, få fullgöras med hjälp av tillfällig expertis. Åtskilliga uppgifter av övergående natur kommer emellertid att ligga på administrativa byrån. Jag räknar därför med att chefstjänsten för denna byrå under en övergångstid eventuellt kan behöva dubbleras.

För handläggningen av de ärenden, som sammanhänger med planeringen i allmänhet och driften av maskinanläggningarna, har kommittén föreslagit en särskild byrå, benämnd tekniska byrå. Denna skulle enligt kommitténs förslag vara indelad i tre sektioner, nämligen en systemsektion, en organisationssektion och en ekonomisektion. Mot denna organisation har i några remissyttranden riktats erinringar, särskilt vad gäller ekonomiärendenas inplacering inom byrån.

Som kommittén framhållit kommer det nya ADB-systemet att medföra att betydande delar av arbetet inom folkbokföringen och skatteuppboräns skall utföras helt maskinellt. För att systemet skall fungera väl är det oundgängligen erforderligt med en noggrann planering och systemutformning och ett rationellt utnyttjande av de maskinella resurserna. Likaledes är det väsentligt, att maskinparken kan utnyttjas också för andra uppgifter än folkbokföring och uppborä. I detta arbete kommer de tekniska och ekonomiska frågorna att ha ett nära samband. Jag finner det därför naturligt, att dessa uppgifter, såsom kommittén föreslagit, förläggas till samma byrå.

Som förut berörts skall nämnden planlägga och organisera utbildning av personalen inom folkbokförings- och uppboräsväsendet. Hithörande frågor skall enligt kommitténs förslag handläggas inom en fristående sektion, benämnd utbildningssektionen. Denna skulle alltså inte inordnas i någon av byråerna utan direkt lyda under nämndens ledning. Några remissinstanser, bl. a. länsstyrelsernas utbildningsnämnd, har ifrågasatt lämpligheten av att redan nu binda organisationen, när det gäller personalutbildningen.

Vid min genomgång av nämndens arbetsuppgifter har jag understrukt betydelsen av information och utbildning när det gäller den i folkbokförings- och uppboräsväsendet verksamma personalen. Utbildningens betydelse har också allmänt vitsordats av remissinstanserna. Självfallet kommer utbildningsverksamheten att bli särskilt accentuerad under genomförandetiden. Såsom kommittén framhållit kan emellertid även det framtida behovet av

information och utbildning beräknas bli avsevärt. Det är enligt min mening väsentligt, att dessa uppgifter kan handläggas av särskilt avdelad personal. Jag ansluter mig därför till kommitténs förslag om en utbildningssektion hos nämnden.

När det gäller utbildningssektionens verksamhet vill jag framhålla, att den mera omfattande och grundläggande ADB-utbildningen naturligen bör ligga inom det ordinarie utbildningsväsendet. Jag vill även erinra om den centrala funktion, som statskontoret numera har när det gäller utbildningen av ADB-personal för den statliga verksamheten. Den utbildning som närmast ankommer på centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden bör därför vara sådan utbildning som direkt har anknytning till arbetet inom folkbokföringen och skatteuppbörden. Självfallet kan några klara gränser inte dras upp, utan utbildningsbehovet får bedömas efter det aktuella läget. Det är härvid givetvis erforderligt med ett samråd mellan nämnden och andra utbildningsorgan, främst statskontoret och länsstyrelsernas utbildningsnämnd. Jag utgår därför från att nämnden kommer att ha ett nära samarbete med dessa organ när det gäller utbildningens inriktning och utformning.

Vad angår frågan om personalbehovet för nämnden anser kommittén att närmare utgångspunkter saknas för att i dagens läge göra en tillförlitlig bedömning av den framtida personalorganisationen. Ett ställningstagande kan enligt kommittén först göras sedan erfarenheter vunnits av verksamheten inom centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden och mera omfattande erfarenheter erhållits från ADB-verksamheten inom statsförvaltningen i övrigt. Kommitténs förslag är därför utformat som en stomme till den organisation, som kan bli erforderlig sedan omorganisationen inom folkbokförings- och uppborädsväsendet blivit fullt genomförd. Mot bakgrund härav har kommittén begränsat sig till att föreslå, att vardera av de två byråerna skall förstås av en byråchef och varje sektion av en byrådirektör. Personal i övrigt bör enligt kommittén få anställas i mån av behov och tillgång på medel. På personalförteckningen för nämnden skulle därför uppföras endast chefspersonalen och viss biträdespersonal.

Beträffande personalbehovet under genomförandetiden har kommittén erinrat om att inom densamma f. n. sysselsättes ca 65 personer, inklusive den personal som ställts till förfogande av maskinföretagen. Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden kommer att från den 1 juli i år överta kommitténs återstående uppgifter. Kommittén bedömer därför att i stort sett samma personalstyrka erfordras härför. Därtill kommer ca 35 personer som erfordras för de uppgifter som skulle överföras från statistiska centralbyråns folkbokföringsbyrå, riksskattenämnden och centrala uppborädsnämnden samt för allmänna kanslifunktioner. Totalt beräknar kommittén alltså personalbehovet för de närmaste åren till i runt tal 100 personer.

Såsom kommittén framhållit, är det självfallet inte möjligt att innan närmare erfarenheter vunnits, av den nya organisationen med säkerhet kunna

bedöma det framtida personalbehovet för centrala folkbokförings- och upp-
bördsnämnden. Jag delar därför kommitténs uppfattning att organisationen
nu bör bestämmas endast såvitt gäller den personal som kan beräknas bli
erforderlig för ledningsfunktioner i den permanenta organisationen och att
behovet av arbetskraft i övrigt under genomförandetiden får täckas med an-
litande av experter och extra tjänstemän. Kommitténs bedömning av per-
sonalbehovet för de närmaste åren anser jag mig även i huvudsak kunna bi-
träda.

Mot bakgrunden av det anförda föreslår jag att vid nämnden inrättas två
byråchefstjänster i Be 1, tre tjänster som högst byrådirektör i Ae 27 och tre
tjänster som högst byrådirektör i Ae 25. De tre tjänsterna i högst Ae 27 av-
ser jag närmast för folkbokförings-, system- och organisationsektionerna.
Berörda personalorganisationer har vid överläggningar förklarat sig inte
ha något att erinra mot de av mig förordade lönegradsplaceringarna.

Nämndens behov av personal i övrigt torde tills vidare i huvudsak få
täckas genom extratjänster. De biträdestjänster som motsvaras av indrag-
ningar av ordinarie och extra ordinarie biträdestjänster hos statistiska
centralbyrån och riksskattennämnden bör dock inrättas såsom ordinarie
resp. extra ordinarie. I enlighet härmed bör på personalförteckningen för
centrala folkbokförings- och uppboränsnämnden uppföras en kontorsskrivare
i Ao 13, två kansliskrivare i Ao 11, tre kanslibiträden i Ao 7 samt fyra kon-
torsbiträden i Ao 5. Vidare beräknar jag medel för fyra kanslibiträdestjän-
ster i Ae 7 och fyra biträdestjänster i reglerad befordringsgång.

I likhet med vad som gällt vid andra organisationsändringar kan särskilda
övergångsåtgärder behöva vidtas för genomförande av förslagen. Bl. a. kan
det bli fråga om att på övergångsstat uppföra tjänster för de ordinarie tjäns-
temän hos statistiska centralbyråns folkbokföringsbyrå, som inte kan er-
hålla ordinarie tjänst hos den nya nämnden. Vidare torde det få förutsät-
tas att av omorganisationen berörda innehavare av extra-ordinarie tjänst hos
statistiska centralbyråns folkbokföringsbyrå och riksskattennämnden i stället
beredes sådan tjänst hos centrala folkbokförings- och uppboränsnämnden.
Jag föreslår, att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens bemyndigande att vid-
ta erforderliga övergångsåtgärder.

Jag övergår härefter till frågan om anslag till nämndens verksamhet för
nästa budgetår.

Nämnden bör såsom jag tidigare anförat bestå av ordförande, vice ordfö-
rande samt det ytterligare antal ledamöter, dock minst fem, som Kungl.
Maj:t bestämmer. Arvoden till dessa torde böra fastställas av Kungl. Maj:t.
För detta ändamål samt för ersättning för mistade avlöningsförmåner till
ledamöter, som fullgör heltidstjänstgöring för nämndens räkning, beräknar
jag 160 000 kr.

Under nämndens anslagsposter till ordinarie och icke-ordinarie personal

inräknar jag endast lönekostnaden för de ordinarie och extra ordinarie tjänster som jag förut nämnt. Lönekostnaderna för den övriga personalen liksom även för den tillfälliga expertis, som erfordras för nämndens utredningsarbete, beräknar jag under en särskild anslagspost till ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft. Denna upptar jag till 2 200 000 kr.

När det gäller omkostnaderna för nämndens verksamhet har jag ingen erinran mot den av kommittén föreslagna omkostnadsstaten. Jag beräknar därvid under anslagsposten till reseersättningar 5 000 kr. för internordiska tjänsteresor. Omkostnadsanslaget upptar jag totalt till 942 000 kr.

Kostnaderna för försöksverksamheten med datamaskiner inom folkbokföring och uppbörd beräknar jag i enlighet med kommitténs förslag till sammanlagt 2 079 000 kr. Härav avser 546 000 kr. avlöningar och 1 533 000 kr. omkostnader.

De av kommittén framlagda författningsförslagen föranleder — utöver vad jag redan anfört — ingen erinran från min sida.

V. Departementschefens hemställan

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

A. antaga de i det föregående nämnda förslagen till

1) förordning angående ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272); samt

2) förordning om överflyttande på centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden av uppgifter, som tillkomma statistiska centralbyrån i egenskap av riksbyrå för folkbokföringen och centrala uppbördsnämnden, m. m.;

B. godkänna av mig i det föregående angivna riktlinjer för centrala folkbokförings- och uppbördsnämndens uppgifter och organisation;

C. bemyndiga Kungl. Maj:t att uppdraga åt centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden att från och med den 1 juli 1964 eller senare dag, som kan befinnas lämplig — sedan i förekommande fall överenskommelse därom träffats med vederbörande främmande stat — övertaga med tillämpningen av mellan Sverige och främmande stater ingångna handräkningsavtal sammanhängande arbetsuppgifter, vilkas handläggning enligt nuvarande bestämmelser ankommer på Kungl. Maj:t eller riksskattenämnden;

D. bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga övergångsåtgärder för förslagets genomförande;

E. bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa den personalförteckning för centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden som föranledes av vad jag föreslagit i det föregående;

F. godkänna följande avlöningsstat för centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän <i>förslagsvis</i>	107 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	160 000
3. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	2 200 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	335 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	198 000

Summa kr. 3 000 000

G. till *Centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden*: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kr;

H. till *Centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden*: *Omkostnader* för budgetåret 1964/65 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 942 000 kr;

I. till *Centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden*: *Försöksverksamhet med datamaskiner för folkbokföring och uppboörd* för budgetåret 1964/65 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 2 079 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Per Eskilsson

Uppbördsorganisationskommitténs författningsförslag
Förslag till förordning angående ändring i uppbördsförordningen
den 5 juni 1953 (nr 272)

Härigenom förordnas, att 4 § 1, 3 och 4 mom., 8 §, 11 §, 18 §, 23 §, 33 §, 43 § 1 mom., 72 § samt 73 § ävensom rubriken före 72 § uppbördsförordningen den 5 juni 1953¹ samt punkt 3 av anvisningarna till 3 §, punkt 5 av anvisningarna till 39 § och anvisningarna till 85 § samma förordning skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

4 §.

1 mom. Har lokal skattemyndighet ej annorledes förordnat, skall, då inkomst av tjänst hänför sig till arbetsanställning som är avsedd att vara kortare tid än en vecka eller då inkomsten eljest avser bestämd tidsperiod och uppbäres vid regelbundet återkommande tillfällen, preliminär A-skatt utgå med belopp, som angivas i skattetabeller. *Centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden* fastställer, efter samråd med riksskattenämnden, för varje inkomstår sådana tabeller.

Skattetabellerna skola för olika inkomstbelopp, beräknade för vecka eller den längre tid som *centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden* bestämmer, angiva därå belöpande preliminär skatt. Tabellerna skola grundas på följande förutsättningar, nämligen

- att inkomsten — — — under inkomståret,
- att den — — — för förmögenhet,
- att den — — — tilläggspensionsavgift, samt
- att vid — — — angivna utskylderna.

Tabellerna skola — — — antal kronor.

3 mom. Skattetabellerna skola angiva den preliminära skatten under förutsättning att statlig inkomstskatt beräknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som bestämts för inkomståret, att sjukförsäkringsavgift beräknas i enlighet med vad riksförsäkringsverket bestämmer för inkomståret samt att det sammanlagda beloppet av kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel beräknas för skattekrona och skatteöre till vissa i hela krontal bestämda belopp, vilka av *centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden* fastställas för varje inkomstår.

Oaktat vad i nästföregående stycke sägs, må *centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden* beträffande Stockholm, Göteborg eller Malmö, efter framställning av vederbörande stad, upprätta särskild tabell för inom staden skattskyldiga, avseende en utdebitering för kommunalt ändamål i femtiotal ören, samt meddela de närmare föreskrifter, som må erfordras för tillämpning av tabellen. Den merkostnad, som kan uppkomma för upprättandet av sådan tabell, skall gäldas av vederbörande stad.

¹ Senaste lydelse av 4 § 1 mom. se 1962:595, av 4 § 3 mom. se 1962:666, av 8 § se 1961:627, av 18 och 33 §§ se 1954:340, av 43 § se 1959:174, av 72 § se 1958:300 samt av 73 § se 1957:70.

4 mom. I skattetabellerna skall därjämte intagas en särskild kolumn, vari anges det belopp varmed preliminär A-skatt skall beräknas å inkomst för dag av sådan anställning som är avsedd vara kortare tid än en vecka. För samtliga skattetabeller skola enahanda belopp angivas i den särskilda kolumnen att tillämpas oberoende av arbetstagarens civilstånd och annan i 2 mom. angiven omständighet. Skattebeloppen skola beräknas på grundval av beräknelig genomsnittlig sysselsättning under året och av den utdebitering till kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel samt med tillämpning av det ortsavdrag, som *centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden* för varje år bestämmer. Den särskilda skattekolumnen skall avse en lägsta dagsinkomst av tio kronor. I övrigt skall vad ovan i denna paragraf sägs i tillämpliga delar gälla vid skattebeloppens beräkning.

8 §.

Ätnjuter skattskyldig — — — sammanlagda värde.

Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden fastställer, efter samråd med riksskattenämnden, de värden, som i första stycket angivna naturaförmåner skola anses äga genomsnittligt inom riket vid tillämpning av denna förordning. Nämnda värden skola angivas i skattetabellerna.

11 §.

Preliminär A-skatt — — — genom försäkring.

Till andra vid taxering medgivna avdrag för kostnader för fullgörande av tjänst än ovan sagts må hänsyn tagas vid beräkning av preliminär A-skatt allenast där *centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden* förklarar att så må ske.

18 §.

Preliminär självdeklaration skall avfattas å blankett enligt av *centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden* fastställt formulär.

Preliminär självdeklaration — — — sådan kändedom.

Preliminär självdeklaration — — — före inkomståret.

Preliminär självdeklaration — — — 22 § sägs.

23 §.

Skatt skall — — — under uppborädsstermin.

Uppborädssterminerna under — — — mån förskjutes.

Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden må om särskilda omständigheter därtill föranleda, efter generalpoststyrelsens hörande, föreskriva att uppborädsstermin under viss månad skall infalla under annan tid än nyss sagts.

33 §.

För skattskyldig — — — av skatt.

Vid debetsedel, — — — i fråga.

Debetsedel med tillhörande skatteanvisningar och skattekort skall uppättas i enlighet med av *centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden* fastställt formulär.

43 §.

1 mom. Arbetsgivare skall — — — skatteavdraget angivits.

Efter utgången — — — skall erläggas.

Har debetsedel — — — kvarstående skatt.

Det ankommer på *centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden* att fastställa formulär till erforderliga blanketter för uppgiftsskyldighet som i detta moment sägs. Blanketterna skola genom statsverkets försorg kostnadsfritt tillhandahållas arbetsgivare.

Central tillsyn m. m.

72 §.

Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden skall handlägga centrala uppgifter inom och utöva tillsyn över uppborädsväsendet i riket såvitt avser debitering och uppborärd av skatt enligt bestämmelserna i denna förordning.

Det åligger nämnden att, efter framställning från länsstyrelse, lokal skattemyndighet, arbetsgivare eller när anledning därtill eljest uppkommer, meddela bindande förklaring beträffande frågor om sättet för uttagande av preliminär skatt samt om verkställande av skatteavdrag.

Närmare föreskrifter angående nämndens organisation och åligganden meddelas av Konungen.

73 §.

Häradsskrivare, kronokamrerare, tjänsteman hos lokal skattemyndighet eller hos länsstyrelse, ordförande och ledamöter i *centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden*, hos nämnden anställda tjänstemän samt sakkunnig, som biträder nämnden, ävensom, med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i 50 § 1 mom. första, andra, tredje och fjärde styckena taxeringsförordningen, taxeringsnämnd och prövningsnämnd äga taga del av preliminär självdeklaration eller annan uppgift eller handling, som avlämnats eller tillhandahållits enligt bestämmelse i denna förordning. Självdeklaration, uppgift eller handling, som nyss sagts, skall jämväl tillhandahållas andra myndigheter än de förut nämnda, därest dessa i och för sin verksamhet böra erhålla del därav.

Den, som — — — årlig taxering.

Självdeklaration, uppgift — — — årlig taxering.

Vad i — — — stycket avses.

Anvisningar

till 3 §.

3. *Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden* skall, då så finnes påkallat, meddela bindande förklaringar beträffande frågor om sättet för uttagande av preliminär skatt.

till 39 §.

5. Det ankommer på *centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden* att i den omfattning behov därav föreligger meddela bindande besked rörande tillämpningen av bestämmelserna om när skatteavdrag skall göras. Därjämte må nämnden, då fråga är om anställning som är avsedd att vara kortare tid än en vecka, föreskriva att skatteavdrag ej skall verkställas, därest sådant avdrag skulle medföra avsevärda olägenheter eller om särskilda skäl eljest föreligga. Även i andra fall må nämnden, där detta med hänsyn till

skattskyldigs inkomst eller anställningsförhållanden finnes påkallat, förklara att skatteavdrag ej skall verkställas.

till 85 §.

Som exempel — — — frångå deklarationen.

Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden äger lämna anvisningar i frågor rörande räntebefrielse.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1964.

Förslag till förordning om överflyttande på centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden av uppgifter, som tillkomma statistiska centralbyrån i egenskap av riksbyrå för folkbokföringen och centrala uppborädsnämnden, m. m.

Kungl. Maj:t har, med riksdagen, funnit gott förordna som följer.

De uppgifter och befogenheter, som enligt vad av Kungl. Maj:t i gällande författningar eller genom särskilda beslut stadgats skola tillkomma dels statistiska centralbyrån såsom utövare av den centrala ledningen av och tillsynen över folkbokföringen i riket (riksbyrå för folkbokföringen) dels ock centrala uppborädsnämnden, skola i stället ankomma på centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden, såvitt ej annat föreskrives.

Utan hinder av vad sålunda stadgats skall tillsvidare gälla att hos statistiska centralbyrån skall föras i 60 § folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469) omförmält, av personakter för döda eller dödförklarade bestående dödsregister.

Därest tvekan uppkommer huruvida, med hänsyn till ärendets beskaffenhet, visst ärende eller grupper av ärenden skola såsom avseende folkbokföringen i riket överföras till centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden eller icke, äger nämnden och statistiska centralbyrån att i samråd meddela föreskrifter härom.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1964.

Innehållsförteckning

<i>Propositionen</i>	1
<i>Författningsförslag</i>	
Förslag till förordning angående ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272)	2
Förslag till förordning om överflyttande på centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden av uppgifter som tillkomma statistiska centralbyrån i egenskap av riksbyrå för folkbokföringen och centrala uppbördsnämnden, m. m.	8
<i>Utdrag av statsrådsprotokollet den 7 februari 1964</i>	9
I. Nuvarande centrala organ och deras arbetsuppgifter ..	10
Centrala uppbördsnämnden	10
Statistiska centralbyrån	11
Riksskattenämnden	12
Generalpoststyrelsen	13
Riksrevisionsverket	14
Länsstyrelsen i Stockholms län	14
Blankettkommissionen	15
II. Uppbördsorganisationskommitténs förslag	15
A. Centrala folkbokförings- och uppbördsnämndens framtida arbetsuppgifter och organisation	15
Arbetsuppgifter	15
Ämbetsbefattning	15
Huvuddragen av nämndens arbetsuppgifter	19
Organisation	25
Inledning	25
Nämndens sammansättning m. m.	26
Nämndens kansli	28
B. Centrala folkbokförings- och uppbördsnämndens arbetsuppgifter och organisation under tiden för ADB-systemets genomförande	30
Inledning	30
Arbetsuppgifter	31
Organisation	33
C. Kostnadsberäkningar	34
III. Remissyttranden	37
IV. Departementschefen	45
V. Departementschefens hemställan	54
<i>Bihang. Uppbördsorganisationskommitténs författningsförslag</i>	56